

İslam Öncesi Dinlerde ve İslamiyet'te Mehdi İnancı

Abdullah Turan

Giriş

Ne yazıktır ki, son zamanlarda özellikle de Türkiye’de malum çevreler tarafından İslami inançlara saldırmak bir gelenek halini almıştır. İşte bu çevrelerin saldırısına maruz kalan İslami inançlardan biri de Mehdilik inancıdır. Oysaki Mehdilik inancı, İslam dininin şüphe götürmeyen köklü inançlarından biri olup Asr-i Saadet’ten günümüze kadar İslam ümmetinin müttefiken sahip olageldiği bir inançtır. Öyle ki, Mehdilik İnancı, bir taraftan İslami bir akide olarak en önemli akait kitaplarında kendi yerini alırken, diğer taraftan İslam uleması, Arapça, Farsça, Urduca ve İngilizce gibi dillerde özellikle bu hususu konu edinen kaynak teşkil edecek nitelikte yüzlerce cilt kitap yazmışlardır. Nihayet ileride de göreceğimiz üzere, İslam dinin ana kaynağı olan Kur’an-ı Kerim’in ayetlerinde bu inanç çeşitli tabirlerle beyan edilirken, İslam dinin ikinci ana kaynağı olan sünnette de tevatür haddini aşan hadislerde çeşitli boyutlarıyla açıklanmıştır. Dahası, beşeriyet kfilesinin bilahare esenliğe varacağını, akıbetin salih insanlara ait olacağını, Allah Teâla’nın özel inayetiyle

donatılmış bir salih insanın önderliğinde insanlık gemisinin sonunda selamet sahilinde demirleyeceğini, bu dönemde mutlak hâkimiyetin Allah’ın dinine ait olacağını ve her türlü zülüm, haksızlık ve mahrumiyete son verilerek mutlak adalet, barış ve esenliğin sağlanacağını bütün ilahi dinlerin vadedtiğini görmekteyiz.

Bütün bunlara rağmen, maalesef günümüz dünyasında Batı değer sistemlerindeki düşünce metoduyla görüş belirtmeği kendilerine adet edinen İslami hususlarda ilmi yetenekten yoksun bazı kimselerin, Ehl-i Sünnet camiasındaki yanlış anlamanın sonucu olarak ortaya çıkan sahta Mehdicilik olayına bir tepki olarak bu inancı kökten inkar etmek yolunu seçtiklerine şahit oluyoruz. Bu ise İslami düşünce alanında büyük bir tehlikenin nişanesidir. Burada hakiki din âlimlerine büyük bir sorumluluk düşmektedir. Zira ki, cahillerin oyunları karşısında ilimlerini ortaya koymak hakiki âlimlerin en önemli görevidir. Bu görevlerini ihmal ederlerse, Hz. Resulullah (s.a.a)’ın buyruğuyla Allah’ın, meleklerin ve insanların lanetini kazanırlar.

İslam Öncesi Dinlerde Mehdi İnancı

Dünyayı ıslah edecek olan vaat edilmiş Mehdi inancının sadece İslam dinine mahsus bir akide olmadığına, bu inancın İslam öncesi semavi dinlerde de mevcut olduğuna yukarıda işaret etmiştik. Dolayısıyla ahır zaman kurtarıcısının zuhurunu sadece İslam ümmeti değil, bütün semavi dinlerin mensupları, hatta bütün insanlık beklemektedir. Kısacası; bütün dinlerin mensupları dünyanın karanlık ve buhranlı bir dönemde, yani her yeri zulüm, fesat ve dinsizliğin kapladığı bir zamanda büyük bir kurtarıcının zuhur edeceğine, onun fevkalâde gaybi bir güç sayesinde dünyanın bozuk durumunu düzelterek ve Allah inancını dinsizlik ve maddeciliğe üstün kılacağına inanmaktadır. Bu güzel müjde sadece Zerdüştlerin mukaddes kitaplarından sayılan “Zend, Pezend ve Camasibname”, Yahudilerin Mukaddes kitabı “Tevrat”, ilaveleri ve Hristiyanların mukaddes kitabı “İncil” gibi baki kalan semavi kitaplarda değil; hatta Brahmanlarla, Budistlerin mukaddes kitaplarında bile yer almıştır. O halde bütün millet ve dinlerde bu inanç mevcut olup, hepsi gaybi yardımla desteklenecek vaadedilmiş güçlü bir kurtarıcıyı beklemektedir. Demek ki, Zerdüşt’üyle, Yahudi’siyle, Hristiyan’ıyla ve Müslüman’ıyla bütün semavi dinlerin izleyicileri, dahası bir şekilde semavi dinlerden etkilenen ya da semavi olması muhtemel olan inanca sahip olan herkes, ahır zamanda büyük bir ıslah edicinin zuhur edeceğine inanır ve onu bekler.

Büyük müfessir ve meşhur filozof, Al-lame Tabatabai (r.a) bu konuyu açıklarken özetle şöyle der:

“İnsanoğlu yeryüzüne ayak bastığından itibaren mutluluk ve saadete iç içe olan bir toplumsal hayatın ümidini hep kalbinde

taşımış ve bu ümidine ulaşmak için çaba harcamıştır. Eğer böyle bir ümit gerçekleşmeyecek olsaydı, insanın böyle bir ümit taşıması mümkün olmazdı. Eğer yiyecek yaratılmasaydı, insana açlık duygusu da verilmezdi, eğer su olmasaydı, insanda susama duygusu da olmazdı; eğer ona bir eş yaratılmasaydı, cinsel duygu da verilmezdi. İşte bu yüzden dünyada öyle bir zaman gelecek ki, insanlık toplumu adalet ve eşitlikle dolacak, fertler barış ve sefa içinde yaşayacak, toplum fazilet ve kemalle dolacaktır. Yeryüzünü adaletle dolduracak bir şahsa olan inanç, İslam’a özgü bir inanç değildir. Kur’an-ı Kerim’de de bildirildiği üzere, diğer ilahî dinlerde de bu müjde yer almıştır. Dahası bu inanç insanın fıtratından kaynaklandığı için bütün insan topluluklarında hatta putperestlerde bile vardır.”

Buradan, Zerdüştlerin ona dünyanın kurtarıcısı anlamına gelen “Suşyant”, Yahudilerin “Server-i Mikaili” Hristiyanların “Vaadedilmiş Mesih” ve Müslümanların “Vaadedilmiş Mehdi gibi, her milletin kendisinin anlayacağı bir lakap vermelerinin ve onu kendilerinden biri olarak görmelerinin de pekâlâ doğal olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü her hangi bir millete gönderilen bir ilahi elçinin beyanında veya semavi kitapta ahır zamanda mutlak adaleti sağlayacak ve ilahi dinin hâkimiyetini bütün cihanda kuracak bir ilahi kurtarıcının geleceğine dair bir açıklama gelince, o millet ve topluluğun bu kurtarıcıyı kendilerinin anlayacağı bir lakapla anmalarından veya onun kendilerinden olan birinin olacağını sanmalarından yahut öyle yorumlamalarından daha doğal bir şey düşünülemez.

Elbette biz Hz. Mehdi’nin zuhur edeceğini ispatlamak için eski semavi kitaplarda yer alan tebşirlere dayanmak istemiyoruz. Esasen buna ihtiyaç da yoktur. Çünkü

İnsanoğlu yeryüzüne ayak bastığından itibaren mutluluk ve saadetle iç içe olan bir toplumsal hayatın ümidini hep kalbinde taşımış ve bu ümidine ulaşmak için çaba harcamıştır. Eğer böyle bir ümit gerçekleşmeyecek olsaydı, insanın böyle bir ümit taşıması mümkün olmazdı. Eğer yiyecek yaratılmasaydı, insana açlık duygusu da verilmezdi, eğer su olmasaydı, insanda susama duygusu da olmazdı; eğer ona bir eş yaratılmasaydı, cinsel duygu da verilmezdi. İşte bu yüzden dünyada öyle bir zaman gelecek ki, insanlık toplumu adalet ve eşitlikle dolacak, fertler barış ve sefa içinde yaşayacak, toplum fazilet ve kemalle dolacaktır. Yeryüzünü adaletle dolduracak bir şahsa olan inanç, İslam'a özgü bir inanç değildir. Kur'an-ı Kerim'de de bildirildiği üzere, diğer ilahî dinlerde de bu müjde yer almıştır.

ileride göreceğimiz üzere, bunun Kur'an ve Sünnet'te yeterli dayanağı vardır. Biz, sadece ahır zamanda evrensel bir kurtarıcının zuhur edeceği gerçeğinin bütün dinlerde yer alan ortak bir inanç olduğunu ve vahiy kaynaklı olup bütün peygamberlerin bu müjdeyi verdiğini belirtmek istiyoruz.

Biz, eski dinlerde bu hususta gelen bütün tebşirleri detaylı bir şekilde incelemek de istemiyoruz. Çünkü bunun kendisi müstakil bir kitap yazmayı gerektirecek kadar geniş bir konudur. Ancak öyle mesnetsiz bir iddiada da bulunmadığımızı göstermek için örnek olarak eski dinlerde bu hususta gelen tebşirlerden bazılarına değinmeden geçmeyeceğiz.

Fakat bu tebşirlerden örnekler zikretmeden önce şu hususu da belirtmek zorundayız ki, son zamanlarda bazı yazarlar ahır zaman kurtarıcısına dair tebşirlerin Tevrat, Zebur, İncil ve Zend gibi eski dinlere ait mukaddes kitaplarda da yer aldığını görünce, hemen bunun İslam diniyle ilgisi olmadığını ve bu inancın Yahudiler, Hristiyanlar veya Zerdüşterce İslam dinine

sokulan bir hurafe ve efsane olduğunu iddia etmeğe başlamışlardır.

Oysaki bunların bu tavrı, bilimsellikten uzak olmakla birlikte, Kur'an-ı Kerim ve İslam'ın ruhuna da aykırı bir yöntemdir.

Evet, aşağıda zikredeceğimiz tebşir örneklerinde de görüleceği üzere, bu inancın diğer millet ve kavimler arasında da olduğu doğrudur. Ama sadece bu, söz konusu inancın bir hurafe olduğunu gösterebilir mi? Acaba İslam dinine ait hüküm ve inançlarının sahih olabilmesi için illa de geçmişteki kavim ve dinlerde olan hüküm ve inançların tam aksine mi olması gerekir?! Eski dinler Allah'ın varlığından bahsediyorsa, İslam dini Allah'ın varlığını inkâr mı etmelidir! Eski dinler, kıyametin geleceğine inanıyorsa, İslam dini kıyametin olmadığını mı iddia etmelidir! Eski dinler iyiliğe emrediyorsa, İslam dini kötülüğe mi emretmelidir! Eski dinler, ahlaki güzellikleri öneriyorsa, İslam dini ahlaki çirkefliliği mi önermelidir! Ve... Böyle bir şeyi söylemek akla, mantığa ve bilimselliğe sığar mı? Dahası böyle bir şeyi söylemek İslam

dininin kendisiyle çelişmiyor mu? Allah katında bütün dinler aynı ilke ve esasları paylaşmıyorlar mı? Onları birbirinden ayıran sadece teferruatteki bir katım cüz'i ayrıntılar değil midir? Allah Teâla: **“Allah katında din İslam’dır...”**¹ buyurmuyor mu? Allah Teâla bütün peygamberleri birbirlerini doğrulayıcı olarak göndermemiş midir? Allah Teâla: **“Allah peygamberlerden ahit almıştı: “Andolsun ki size Kitap ve hikmet verdim; imdi sizde olanı tasdik eden bir peygamber geldiğinde, ona mutlaka inanacak ve ona mutlaka yardım edeceksiniz, ikrar edip bu ahdi kabul ettiniz mi?” demişti. “İkrar ettik” demişlerdi de: “Şahit olun, Ben de sizinle berâber şahitlerdenim” demişti”**² buyurmamış mıdır? Yine Allah Teâla, Kur’an-ı Kerim’in kendinden önce inen kitapların onaylayıcısı oluşunu belirterek: **“Kendisinden önceki kitâpları tasdik eden hak kitâbı sana indirdi...”**³ ve **“Sana da kendinden önceki kitâbı doğrulayıcı ve onu kollayıp koruyucu olarak bu kitabı gerçeğe indirdik. Artık onların arasında Allah’ın indirdiğiyle hükmet ve sana gelen gerçekten ayrılarak, onların heveslerine uyma! Sizden her biriniz için bir yol ve bir yöntem kıldık; eğer Allah dileydi sizi bir tek ümmet yapardı, fakat bu, verdikleriyle sizi denemesi içindir; o halde iyiliklere koşuşun, hepinizin dönüşü Allah’adır. O, ayrılığa düştüğünüz şeyleri**

size bildirir”⁴ buyurmamış mıdır? Görülüyor ki, bu gibi insanların mantığı, aslında bir mantıksızlık, hatta keyfiliktir. O halde İslami konulardan birini araştırmak isteyen insaf sahibi herkes ilk önce o inancın İslam’daki asıl kaynaklarına müracaat etmelidir ki, o konun doğru olup olmadığını anlayabilsin. Asıl kaynaklara müracaat etmeden, sırf o konunun geçmişlerin kitap ve inançlarında yer almasından dolayı, ben bu hurafe inancın kökünü buldum diye yaygara koparması, ne insafla, ne akıl ile ne bilimsellikte ne de din ile bağdaşır.

Biz bu konu üzerinde pek fazla durmayalım, dönelim asıl konumuza, ahır zaman kurtarıcısı ile ilgili eski dinlerde gelen tebşirlerden örnekler vereceğimizi söylemiştik. Bunlardan bazıları şöyledir:

Hindu İnancında Ahır Zaman Kurtarıcısı

En eski akidelerden biri Hindu inancıdır. Hindularca semavî kitap olarak kabul edilen **“Vedalar”**da şöyle yazılmıştır:

“Dünyanın bozulmasından sonra, ahır zamanda bütün mahlûkların önderi olacak Mensur⁵ ismini taşıyan bir padişah ortaya çıkacak; o, bütün cihanı fethedip, kendi dinine sokacaktır; o, mümin ve kâfir herkesi tanıyacak ve onun Allah’tan istediği her şey olacaktır.”⁶

¹ Al-i İmran/19

² Al-i İmran/81

³ Al-i İmran/3

⁴ Maide/48

⁵ Burada dikkata şayan nükte şudur ki, Ehl-i Beyt İmamları’ndan gelen Camia Ziyareti ve Nudbe Duası’nda da Hz. Mehdi *aleyhi’s-selâm*’dan **“Allah tarafından desteklenmiş, muzaffer kılınmış”** anlamında **“Mensur”** diye söz edilmektedir. Elbette ki, Hindular’ın mukaddes kitabında o hazretin bu isimle anılması bir tesadüf değildir. Bu, o hazretin Allah Teala’nın o hazrete va’dettiği yardım ve kesin zafer sözünden çıkarılan bir lakabıdır. Dolayısıyla Hindular’ın kutsal kitabı Vedalar kitabında imamın bu özelliğine işaret edilmiş olması ve bu ismin o özelliğe dayanılarak hazrete verilmiş olması hiç de uzak bir ihtimal değildir.

⁶ *Bişaret-ül Ahdeyn*, s.245.

Zerdüş Dininde Ahır Zaman

Kurtarıcısı

a) Zerdüş'tün öğrencisi “*Camasb*”ın kendi adıyla meşhur olan kitabında da şöyle geçer:

“Araplar diyarından, Haşim oğullarından birisi çıkacaktır. O, heybetli, uzun boylu, büyük başlıdır; ceddinin dini üzeredir; çok kalabalık bir orduyla İran’a gidecek, oraları onaracak ve yeryüzünü adaletle dolduracaktır. Onun adaleti sayesinde, kurtla koyun bir arada su içecektir.”⁷

b) Zerdüştilerin dini kitaplarından olan “*Zend*”de ise şöyle yazılmıştır:

“O zaman, iyilik ilahları tarafından büyük bir zafer gelecek ve kötülük ilahları yıkılacak, kötülük ilahlarının iktidarı yer-yüzündedir, gökte hiç bir sultanı yoktur. İyilik ilahlarının zaferinden ve kötülük ilahlarının soyu yok edildikten sonra, âlem asıl saadetine ulaşacak ve Adem oğulları mutluluk tahtına oturacaklar.”⁸

c) Yine Zerdüştilerin kutsal kitaplarından Yesna’nın Gatha ismiyle bilinen bölümünde şöyle geçmektedir:

“Kötü şeyler yapanlar ancak aldatılmışlardır ve sonunda yok olmaya mahkûmdurlar. Herkes coşkuyla haykırmalıdır. İyilik tanrısı onları kana, toprağa bulamalıdır ve böylece mutluluk ülkesinde barış sağlamalıdır... Mukaddes dini aşağılayan bunlar, dindarları alçaltmak gayretindeler ve onların gövdesi günaha bulaşmıştır. Nerededir

dinin koruyucusu? O adaletli efendi nerede ki, onları hayattan mahrum ede? Ey Mizda güç sendendir, onun ışığıyla dürüst zavallıları en iyi şekilde güçlendir.” (Ve-hiştuışt Gat, Yesna 53)⁹

e) Yine Zerdüştilerin kutsal kitabı Yeşt’t e şöyle yazıyor:

“Fereveher Estevt İrite’e selam gönderiyoruz, o kimse ki, “Şuşyant” ve “Estevt İrite” diye adlandırılacak. O tüm maddi varlıklara yarar vereceği için ona “Şuşyant” derler. Dünyada ismi ve canı olan her şey, onun ışığı ile fena bulmayan yaşama kavuşacağı için ona “Estevt İrite” derler. (Ferverdin Yeşt, paragraf 128 ve 129)¹⁰

f) Yine Zerdüştilerin Zamyad Yeşt kitabının 89 ile 97 paragrafında şöyle geçer:

“Estevt İrite Mizda Ahura’nın elçisi olarak... zuhur ettiği zaman, doğru/ dürüst dünyayı yalandan temizleyecektir... o bilgili gözlerle yaratılmışlara bakacaktır... Estevt İrite’nin muzaffer yardımcıları da onunla zuhur edecektir. Onlar, iyi düşünen, iyi konuşan ve iyi davrananlardır. Dilleri ile verdikleri sözleri tutarlar... kötü düşüncüyü iyi düşünceyle yenirler ve yalan sözleri doğru sözlerle mağlup ederler.”¹¹

Yahudilik ve Ahd-i Kadim’de Ahır Zaman Kurtarıcısı

a) Tevrat’ı oluşturan beş kitaptan biri olan “*Tekvin Kitabı*”nda da, Allah Teâla Hz.

⁷ Age, s.258. (Zikredilen kitabın s.243 dipnotunda şöyle nakledilmiştir: Siyer ve tarih yazarları “Geştasib bin Lehra Sib”ın kardeşi “Camasib” bir müddet Zertüş’tün yanına maarif edinmiştir.) “Camasib” in kitabında nakledilen şeylerin hadisler de de geldiği hatırlatılmalıdır. Öyle ki Hisal’us -Saduk’ta Emirelmüminin (a.s) dan bu yolda rivayet nakledilmiştir.

⁸ Age, s.238.

⁹ Mehdilik ve İmam Mehdi, s. 222, naklen, İbrahim Pur Davut, Gatha Tercümesi, s. 145, 147.

¹⁰ Mehdilik ve İmam Mehdi, s. 222, naklen İbrahim Pur Davud, Mizda Yesna vaadi Suşyant, s. 14.

¹¹ age, s. 222, naklen , İbrahim Pur Davud, Mizda Yesna vaadi Suşyant, s.23 ile 25.

İbrahim'in soyundan seçkin kaldığı kimseler vasıtasıyla bütün dünyaya ilahi maneviyatı egemen kılacağına dair müjdesini şöyle açıklamıştır:

“Ve Rab Abramsa dedi: Memleketinden ve akrabalarının yanından ve babanın evinden, sana göstereceğim memlekete git ve seni büyük millet edeceğim ve seni mübarek kılacağım ve senin adını büyük edeceğim ve bereket ol ve seni mübarek kılanları mübarek kılacağım ve sana lanet edene lanet edeceğim ve yeryüzünün bütün kabileleri sende mübarek olacaktır.”¹²

Sonra da bu vaadine dana netlik getirerek bunun Hz. Hacer ve Hz. İsmail'in soyundan gelecek olan on iki İmam vasıtasıyla gerçekleşeceğine işaret ederek şöyle demiştir:

“Ve Rabbin meleği ona (Hacer'e) dedi: Senin zürriyetini çoğalttıkça çoğaltacağım ve çokluğundan sayılmayacaktır. Ve Rabbin meleği ona dedi: İşte sen gebesin ve bir oğul doğuracaksın ve onun adını İsmail koyacaksın.”¹³ Hz. İbrahim'e de şöyle hitap etmiştir: “Ve İsmail'e gelince, seni iştittim; işte, onu mübarek kıldım ve semereli edeceğim ve onu ziyadesiyle çoğaltacağım; on iki beyin babası olacak ve onu büyük millet edeceğim.”¹⁴

Biliyorsunuz ki, son kurtarıcı olan Hz. Mehdi (a.s) Hz. Hz. Resulullah (s.a.a)'ın kendinden sonraki halifeleri olduğunu açıkladığı on iki İmamın on ikincisidir. Bunu, Hz. Resul'ün ileride nakledeceğimiz beyanlarında göreceğiz. Dolayısıyla Tevrat'ın Tekvin kitabında geçen bu beyan, Hz. Resul'den

gelen Hz. Mehdi ile ilgili beyanları aynen tasdik etmektedir. O halde bu açıklama Hz. Mehdi (a.s)'ı da içermekte ve geleceğini muştulamaktadır. Kaldı ki semavi kitaplarda bizatihi Hz. Mehdi (a.s)'ın dönemi muştulayan daha açık beyanlar da mevcuttur. Örneğin, Kitabı Mukaddes'in Eski Ahit'in İşaya bölümünün 11. babında şöyle geçmektedir:

b)

“Ve Yesse'nin kütüğünden filiz çıkacak ve kökünden bir fidan meyve verecek. Ve RABBİN Ruhu, hikmet ve anlayış ruhu, öğüt ve kuvvet ruhu, bilgi ve RAB korkusu ruhu onun üzerinde kalacak. Ve onun zevki RAB korkusunda olacak ve gözlerinin gördüğüne göre hükmetmeyecek ve kulaklarının işittiğine göre karar vermeyecek; fakat fakirlere adaletle hükmedecek ve memleketin hakirleri için doğrulukla karar verecek ve dünyaya ağzının değneği ile vuracak; kötüyü dudaklarının soluğu ile öldürecek. Ve belinin kuşağı adalet ve kalçalarının kuşağı sadakat olacak. Ve kurt kuzu ile beraber oturacak ve kaplan oğlakla beraber yatacak ve buzağı ve genç aslan ve besili sığır bir arada olacak ve onları küçük bir çocuk güdecek. Ve inekle ayı otlanacak; onların yavruları birlikte yatacak ve aslan sığır gibi saman yiyecek. Ve emzikteki çocuk karayılanın deliği üzerinde oynayacak ve süttten kesilmiş çocuk elini engerek kovduğu üzerine koyacak. Bütün mukaddes dağında zarar vermeyecekler ve helâk etmeyecekler; çünkü sular denizi nasıl kaplıyorsa, dünya da RAB bilgisi ile dolacak.

Ve o gün vaki olacak ki, kavimler için bayrak olarak durmakta olan Yesse'nin

¹² Kitab-ı Mukaddes, Tekvin Kitabı, s. 11, bab: 12, paragraf: 1,2,3,4.

¹³ Kitabı Mukaddes, Tekvin Kitabı, 16. bab, s. 14.

¹⁴ Kitabı Mukaddes, Tekvin Kitabı, 17. bab, s. 20.

kökünü milletler arayacaklar ve onun rahat ettiği yer izzetli olacak.”¹⁵

Görüldüğü üzere, Tevrat'ın İşaya bölümünde geçen bu metin, gerçek adaletin sağlanacağı Hz. Mehdi (a.s.)'ın dönemini muştulayarak, o dönemde yaratılacak olan hakiki adalet ve tam emniyet ortamından sembolik bir dil ile bahsetmektedir. Bu, Hz. Resulullah'tan gelen o döneme ait beyanlarıyla bire bir tatbik etmektedir. Ancak biz bu metinde geçen bazı terim ve cümlelerin üzerinde kısaca durarak Allah Resulü'nden bu doğrultuda gelen beyanlarla kıyaslamının konunun daha da vuzuha kavuşması açısından faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Metnin birinci cümlesinde geçen “Yasse” kelimesi İbrani’ce bir kelimedir. Her ne kadar metinde bu kelime özel isim gibi sunulmuşsa da İbrani’cede yüce anlamına gelmektedir. Buna göre, birinci cümlemin asıl anlamı: Ve Yüce kütükten filiz çıkacak ve kökünden bir fidan meyve verecek” olur. Zaten Hz. Mehdi (a.s) da soy açısından en yüce ve şerefli soy olan nübüvvet ağacının mübarek bir fidanıdır. Nitekim Allah Teâla’nın: **“Allah’ın, temiz bir kelimeyi; kökü sağlam, dalları göğe doğru olan Rabbinin izniyle her zaman meyve veren temiz bir ağaca benzeterek nasıl misal verdiğini görmüyor musun? İnsanlar ibret alsın diye Allah onlara misal gösteriyor. Çirkin bir kelime de, yerden koparılmış, kökü olmayan kötü bir ağaca benzer.”**¹⁶ ayetlerinde geçen **temiz kelime** ile benzetildiği **temiz ağaç**, hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet kanalından nakledilen bazı hadislerde, Hz. Resul-ü Ekrem ve onun pak

soyuna tatbik edilirken, **çirkin kelime** ile benzetildiği **çirkin ağaç** da Beni Umeyye soyuna tatbik edilmiştir.

Özellikle de Allah Teâla’nın: **“Ve hani sana Rabbin şüphesiz insanları kuşatmıştır” demiştik. Sana gösterdiğimiz rüyayı ve Kur’ân’da lânetlenmiş ağacı, sâdece insanlar için bir fitne (deneme aracı) kaldık. Biz onları korkutuyoruz, fakat bu onlara büyük taşkınlık vermekten başka bir şeye yaramıyor.”**¹⁷ ayetinde geçen **“Kur’ân’da lanetlenmiş ağaç”** kelimesi ve Hazret’in gördüğü rüyadan maksadın Umeyye Oğulları ve onların hükümdarlığı olduğu ve bu ayetin, Hz. Resulullah (s.a.a)’ın kendinden sonra Umeyye Oğulları’nın minberine maymunların sıçraması gibi sıçrayarak çıktıklarını rüyada görmesi üzerine, nazil olarak bunun sadece değersiz bir dünya metası olduğunu ve bu vesileyle insanların denenmek istendiğini bildirdiği, hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet tefsir ve hadis kaynaklarında yer almıştır.

Amir bin Hureys diyor: “Hz. Ebu Abdullah Caferi Sadık (a.s)’a Allah Teâla’nın; **“...kökü sağlam, dalları göğe doğru olan Rabbinin izniyle her zaman meyve veren temiz bir ağac...”** ayetini sordum. İmam: “Ağacın kökü, Hz. Resulullah; dalı, Hz. Ali; budakları, ikisinin zürriyetinden olan İmamlar; meyvesi, İmamların ilmi ve yaprakları ise, takipçileri olan müminlerdir...” buyurdu.¹⁸

İbn-i Hatem Ebu Yala’dan tahrir etmiştir ki, şöyle dedi: “Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Umeyye Oğulları’nın yerin minberleri üzerine çıktıkları bana gösterildi.

¹⁵ Kitabı Mukaddes, İşaya bölümü 11. bab s. 675, 676. Ayrıca bkz. İşaya bölümü, 65. bab.

¹⁶ İbrahim/24, 25, 26

¹⁷ İsra/60

¹⁸ Usul-u Kafi c. 1s., 428. Ayrıca bkz. Bihar-ül Envar, c. 9, s. 11, 112, 117, 118, c. 24, s. 137, 142, c. 33, s. 156, 249, c. 58, s. 250.

Onlar yakında size hâkim olacaklar; onları kötü yöneticiler olarak bulacaksınız. Resulullah (s.a.a) buna üzüldü. İşte bunun için Allah Teâlâ; **“Sana gösterdiğimiz rüyayı ve Kur’ân’da lânetlenmiş ağacı, sâdece insanlar için bir fitne (deneme aracı) kıldık...”** ayetini nazil etti.”¹⁹

Keza İbn-i Ebu Hatem, İbn-i Mürdeveyh, Beyhaki ve İbn-i Esakir Said bin Müseyyib’den tahrîc etmişler ki, şöyle dedi: “Hz. Resulullah (s.a.a) Umeyye Oğulları’nın minberlere çıktıklarını rüyada gördü. Hazret bundan rahatsız oldu. Dolayısıyla Allah Hazret’e, onlara verilenin sadece dünya olduğunu vahyetti. Hazret buna sevindi. İşte Allah Teâlâ’nın; **“Sana gösterdiğimiz rüyayı ve Kur’ân’da lânetlenmiş ağacı, sâdece insanlar için bir fitne (deneme aracı) kıldık...”** ayeti bunu bildirmektedir.”²⁰

Yine İbn-i Murdeveyh nakletmiştir ki: “Ümmü’l Müminin Aîşe Mervan bin Hakem’e şöyle dedi: “Resulullah’ın babana ve ceddine: “Siz Kur’an’da lanetlenen ağaçsınız” dediğini duydum.”²¹

Ehl-i Sünnet’in muteber tefsircilerinden Kurtubi kendi tefsirinde yukarıda bahsi geçen Hazret’in rüyası ve Kur’an’da lanetlenen ağacı beyan eden ayetin tefsiri ile ilgili olarak bir takım ihtimallerden sonra şunları yazıyor: “Üçüncü bir rivayette İbn-i Abbas şöyle demiştir: “Resulullah (s.a.a) Mervan Oğulları hakkında onların maymunlar gibi minberine sıçradıklarını rüyada gördü. Bu, Hazret’i rahatsız etti. Bunun üzerine, kendisine; onlara verilenin sadece dünya olduğu söylendi. Hazret’in hüznü gitti. Ancak,

Mekke’de Hazret’in minberi yoktu. Fakat Mekke’de Medine’de olacak minberini görmesi muhtemeldir.

Bu üçüncü tevile Sahl bin Sa’d (r.) da kail olmuştur. Sa’d şöyle demiştir: “Bu rüya şudur ki, Hz. Resulullah (s.a.a) Umeyye Oğulları’nın minberine maymunların sıçraması gibi sıçrayarak çıktığını rüyada gördü. Hazret buna üzüldü ve o günden itibaren ölene kadar artık güldüğü görülmedi. İşte bu ayet nazil olarak Hazret’e onların hükümdarlıklarını ve çıkışlarını, insanlar için bir imtihan vesilesi kıldığını bildirdi. Zaten Hz. Hasan bin Ali de Muaviye’ye biat ederken, **“Bilmem belki de o sizi denemek ve bir süreye kadar yaşatmak içindir.”**²² ayetini okumuştur.”²³

Yine Kurtubi şöyle der:

“İbn-i Abbas bu ağaçtan maksadın Umeyye Oğulları olduğunu söylemiştir...

Aîşe de Mervan’a: “Allah, sen babanın sulbünde olduğun halde onu lanetlemiştir. Öyleyse, sen de Allah’ın lanetlediğinin bir parçasısındır” demiştir.”²⁴

Kısacası, Kur’an’da geçen **temiz ağaçtan** maksadın Hz. Resul ve Ehl-i Beyt’i olduğu; **çirkin ağaç** ve Resulullah’ı üzen rüyadan da Umeyye Oğulları ve onların hükümdarlığı kastedildiği, Ehl-i Beyt mektebi müfessir ve hadisçilerine ilaveten, Taberi, Kurtubi, İbn-i Kesir ve Dürr-ül Mensur tefsirinin sahibi gibi, Ehl-i Sünnet’in önde gelen müfessir ve hadisçilerinin ayetin bir muhtemel yorumu olarak zikredip, hadis naklettiği bir husustur. Zaten bizim de bunları

¹⁹ El- Mizan, c. 13, s. 148.

²⁰ El- Mizan, c. 13, s. 149.

²¹ El- Mizan, c. 12, s. 64.

²² Enbiya/111.

²³ Tefsir-i Kurtubi, mezkur ayetin tefsiri.

²⁴ Tefsir-i Kurtubi, mezkur ayetin tefsiri.

zikretmekten maksadımız, mezkur ayetler hakkında kesin bir yorum ortaya koymak değildir. Biz sadece Kur'an'da geçen **temiz kelime ve temiz ağacın** tatbik açısından Hz. Resul ve pak Ehl-i Beyt'ine de yorumlandığını ve bu hususta Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet ekolunca hadisler nakledildiğini göstermektir. Özellikle de Allah Teâlâ, Hz. İsa'dan bahsederken onu kendisinin bir kelimesi (sözü) olarak nitelemekte ve Hz. Meryem'den söz ederken de onu güzel bir bitki gibi yeşerttiğinden bahsetmektedir. Allah Teala Hz. İsa (a.s) hakkında şöyle buyuruyor:

“Hani melekler demişti ki: “Ey Meryem! Allah seni, kendisinden bir kelime (söz) ile müjdeliyor. Adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir; dünyada da, ahirette de (Allah'a) yakın olanlardandır.”²⁵

Hz. Meryem hakkında da şöyle buyuruyor:

“Rabbî onu güzel bir şekilde kabul buyurdu; onu güzel bir bitki gibi yeşertti...”²⁶

O halde bir insandan bahsederken onu söz, ağaç ve bitki tabirleriyle anması, Kur'an'ın ve ilahi kitapların beyan üsluplarından biridir. Dolayısıyla Tevrat'tan naklettiğimiz ibarete de Hz. Mehdi (a.s)'ın Yasse'nin kütüğünden çıkan bir fidan olarak nitelenmesi, ilahi beyanlara yabancı bir beyan değildir. Bilhassa Tevrat'ın sonraki ibarelerinden Allah'ın teyidine mazhar olan büyük bir insandan söz edildiği açıkça gözler önündedir.

Metnin ikinci cümlesi; **“Ve Rabbin Ruhü, hikmet ve anlayış ruhu, öğüt ve**

kuvvet ruhu, bilgi ve RAB korkusu ruhu onun üzerinde kalacak” idi.

Bu özellik, bütün ilahi önderlerin başta gelen ve onları diğerlerinden ayıran en önemli özellikleridir. Çünkü bütün ilahi önderler Ruh-ül Kudüs denen Rab ruhuyla teyit edilmektedirler.

Cabir diyor: “Hz. Ebu Cafer Muhammed Bakır (a.s)'a, imam'ın ilmini sordum. Hazret şöyle buyurdular: “Ey Cabir! Peygamberler ve vasilerinde beş ruh bulunmaktadır: Ruh-ül Kudus, ruh-ül iman, ruh-ül hayat, ruh-ül kuvvet ve ruh-üş şehvet. Ey Cabir! İşte onlar Arş'ın altından yerin altına kadar olanları Ruh-ül Kudus ile bilmekteler.” Sonra da şöyle buyurdu: “Ey Cabir! Ruh-ül Kudus dışındaki bu dört ruha bir arıza gelebilir ve yanlıya kapılabilirler. Ruh-ül Kudus ise ne lahve dalar, ne de hafifliğe kapılır.”²⁷

Kur'an-ı Kerim de peygamberlerin Ruh-ül Kudus denen özel bir ilahi ruh vasıtasıyla donatıldığını beyan etmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“(O), dereceleri yükselten, Arş sahibi (Allah), kavuşma gününü ihtar etmek için emrinden olan Ruhü, kullarından dilediğine indirir.”²⁸

Keza şöyle buyurmuştur:

“Melekleri, kullarından dilediğine, emrinden olan Ruh ile indirir: “(İnsanları) uyarın ki, Benden başka ilah yoktur. Benden sakının”²⁹

²⁵ Al-i İmran/ 45.

²⁶ Al-i İmran/37.

²⁷ Usul-ü Kafi, c. 1, s. 172.

²⁸ Mü'min, 15.

²⁹ Nahl/2.

İmam Mehdi (a.s)'ın bu özelliğine hem Kur'an-ı Kerim'de, hem de Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'ndan gelen hadislerde işaret edilmiştir ki; o Hazret her türlü zulüm, sitem ve haksızlığa son vererek, tarih boyunca horlanan, ezilen ve haksızlığa uğratılanların haklarını gerçek anlamda alacak ve tarih boyunca zayıf tutulanları hakiki zafere ulaştıracaktır. İşte Kur'an-ı Kerim'in;

“Ve biz ise, yeryüzünde zayıf hale getirilmek istenenlere lütfetmeyi, onları halka rehber kılmayı ve yeryüzüne onları mirasçı kılmayı diledik”

mealindeki ayetleri Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nca buna yorumlanmış ve bizatihi bu gerçeği ifade eden müjdeler Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nca insanlığa verilmiştir.

Hız. İsa (a.s.)'dan bahsederken de peygamberlerine indirdiğini belirttiği ruhun Ruh-ül Kudus olduğunu açıkça beyan ederek şöyle buyurmuştur:

“Allah, “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve anana olan nimetimi an” demişti, “Seni Ruh-ul Kudüs ile desteklemiştim; beşikte ve yetişkin iken insanlarla konuşuyordun; sana Kitâbı, hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğretmiştim. Sen iznimle, çamurdan kuş gibi bir şey yapmış ona üfle miştin de iznimle kuş olmuştu; anadan doğma körü, alacalıyı iznimle iyi etmiştin. Ölüleri iznimle diriltiyordun. İsrâilîoğulları’na belgelerle geldiğinde, onlardan inkâr edenler, “Bu apaçık bir büyüdür” demişlerdi de Ben onların sana zarar vermelerini önlemiştim.”³⁰

Hız. Resul hakkında da şöyle buyurmuştur:

“İşte sana da emrimizden olan bir Ruh vahyettik; sen Kitap nedir, iman nedir önceleri bilmezdin, fakat Biz onu, kullarımızdan dilediğimizi onunla doğru yola erdirdiğimiz bir nûr kaldık.”³¹

Ebu Besir diyor: “Hz. Ebu Abdullah İmam Cafer Sadık (a.s.)’a Allah Teâla’nın **“İşte sana da emrimizden olan bir Ruh vahyettik...”** ayetini sordum. İmam (a.s.) şöyle buyurdu: “O, Allah Azze ve Celle’nin yaratıklarından Cebrail ve Mikail’den daha büyük olan bir yaratıktır. O, Hz. Resulullah (s.a.a) ile beraberdi. Ona bilgi verir ve onu koruyordu. O, Hazret’ten sonra İmamlarla beraberdir.”³²

Kur’an-ı Kerim’in bu açıklamalardan, Tevrat’ın ahır zamanda gelerek dünyayı ıslah edeceğini bildirdiği büyük ıslahçının (Hz. Mehdi (a.s.)’ın) Ruh-ül Kudus tarafından destekleneceğine dair olan beyanının ilahi beyanlara aykırı olmadığı gibi, kesin ilahi beyanın bu doğrultuda olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Çünkü Kur’an-ı Kerim bütün ilahe temsilcilerin en belirgin özelliklerinin bu özellik olduğunu açıkça beyan etmektedir.

Metinde vurgulanan üçüncü özellik; *“ve gözlerinin gördüğüne göre hükmetmeyecek, ve kulaklarının işittiğine göre karar vermeyecek;”* tabiriyle ifade edilmiştir.

Bu cümle İmam Mehdi (a.s.)’ın olayların zahiri görünüm ve zahiri duyumuna göre değil, gerçek mahiyetlerine göre hükmedeceğine işaret etmektedir. Nitekim Ehl-i Beyt kanalından gelen bir çok hadiste İmam (a.s.)’ın bu özelliğine işaretlerle; “Kıyam edecek Mehdi (a.s.) kıyam ettiğinde, insanlardan delil ve tanık talep etmeyecek ve Davud ve Süleyman (a.s.)’ın yöntemiyle hükmedecektir”³³ denilmiştir.

Metinde İmam’ın dördüncü özelliği olarak; *“fakat fakirlere adaletle hükmedecek ve memleketin hakirleri için doğrulukla karar verecek;”* tabiri yer almıştır.

İmam Mehdi (a.s.)’ın bu özelliğine hem Kur’an-ı Kerim’de, hem de Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları’ndan gelen hadislerde işaret edilmiştir ki; o Hazret her türlü zulüm, sitem ve haksızlığa son vererek, tarih boyunca horlanan, ezilen ve haksızlığa uğratılanların haklarını gerçek anlamda alacak ve tarih boyunca zayıf tutulanları hakiki

³⁰ Maide/110.

³¹ Şura/52.

³² Usul-ü Kafi, c. 1, s. 273.

³³ Bihar-ül Envar, c. 52, s. 286, 291, 313, 320, 336, 338, 339, 369, 381, 389, 390.

zafere ulaştıracaktır. İşte Kur'an-ı Kerim'in **“Ve biz ise, yeryüzünde zayıf hale getirilmek istenenlere lütfetmeyi, onları halka rehber kılmayı ve yeryüzüne onları mirasçı kılmayı diledik”**³⁴ mealindeki ayetleri Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nca buna yorumlanmış ve bizatihi bu gerçeği ifade eden müjdeliler Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nca insanlığa verilmiştir. İnşallah ileride Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nın bu muştuluğunu içeren beyanlarından bazı örnekler vereceğiz.

Metinde İmam Mehdi (a.s.)'ın beşinci özelliği olarak; **“ve dünyaya ağzının değneği ile vuracak; kötüyü dudaklarının soluğu ile öldürecek”** tabiri geçmiştir.

Bu açıklamada Hazret'in hiçbir Allah, din düşmanına, nifak ehline ve müstekbire bir mazeret ve bahane bırakmayacak şekilde, kelimetullahı yüceltecek ve galip kılacak üstün belâgat ve fesahat sahibi olduğundan söz edilmektedir. Öyle ki, üstün belâgat ve fesahati sayesinde onların her türlü mazeret ve berhanelerinin asılsızlığını ve çürüklüğünü açıkça gözler önüne serecek ve hak yol olan Allah dinini, akılların teslim ettiği şüphe götürmeyen sağlam temeller üzerine oturtacaktır. Niçin böyle olmasın ki, o; Allah Teâla'nın: **“Peygamberini hidayet ve hak din üzere gönderen O'dur. Öyle ki müşrikler hoş görmese bile onu (hak din olan İslam'ı), bütün dinlere karşı üstün kılacaktır”**³⁵ ayetinde vaadettiği Allah dininin kesin zaferini sağlayacak son kurtarıcıdır. Bu, Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nın mezkûr ayetin tefsirinde beyan buyurdıkları kalplere ümit veren kesin bir gerçektir.

Metnin geri kalan; **“Ve belinin kuşağı adalet, ve kalçalarının kuşağı sadakat olacak. Ve kurt kuzu ile beraber oturacak ve kaplan oğlakla beraber yatacak ve buzağı ve genç aslan ve besili sığır bir arada olacak ve onları küçük bir çocuk güdecek. Ve inekle ayı otlanacak; onların yavruları birlikte yatacak ve aslan sığır gibi saman yiyecek. Ve emzikteki çocuk karayılanın deliği üzerinde oynayacak ve süttten kesilmiş çocuk elini engerek kovduğu üzerine koyacak. Bütün mukaddes dağımda zarar vermeyecekler ve helâk etmeyecekler; çünkü sular denizi nasıl kaplıyorsa, dünya da RAB bilgisi ile dolacak”** bölümü, Hz. Mehdi (a.s.)'ın döneminde sağlanacağı bildirilen mutlak adalet, sadakat ve emniyet ortamıyla insanlığın ulaşacağı yüksek bilge toplumu sembolik bir dil ile ifade etmektedir. Öyle ki, bütün zalimlerin ve müstekbirlerin sultasına son verilecek, her türlü zulüm, haksızlık ve mahrumiyet ortadan kaldırılacak, ilahi ilimler gerçek yönüyle ortaya koyularak insanlık âlemi ilme doyurulacak, artık ne bir zulüm, haksızlık ve mahrumiyet korkusu kalacak ne de cehalet endişesi. Böylece beşer salihlerin önderliğinde hakiki huzur ve saadetine kavuşacak; öyle ki, hadislerde geçen tabirle önceden vefat etmiş olan insanlar bile tekrar dünya hayatına dönerek böyle bir mesut toplumda yaşamayı arzulayacaklardır. Bütün bunlar, Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nın Hz. Mehdi (a.s.)'ın dönemini anlatan beyanlarında açıkça belirtilmekle birlikte, Allah Teâla'nın; **“Peygamberini hidayet ve hak din üzere gönderen O'dur. Öyle ki müşrikler hoş görmese bile onu (hak din olan İslam'ı), bütün dinlere karşı üstün kılacaktır”**³⁶ ve **“Allah sizden**

³⁴ Kasas, 5.

³⁵ Tevbe/33

³⁶ Tevbe/33

inanıp iyi işlerde bulunanlara, onlardan önce gelip geçenleri nasıl yeryüzüne sahip ve hâkim kıldıysa, onları da mutlaka yeryüzüne sahip ve hâkim kılmayı, onlara razı ve hoşnut oldukları dini nasip edip o dini, bütün dinlerden üstün etmeyi, korkularını emniyete dönüştürmeyi vaat etmiştir. Bana kulluk etsinler ve Bana hiçbir şeyi eş tutmasınlar...”³⁷ gibi ayetleri de bu gerçeği ortaya koymaktadır. Şimdi Ehl-i Sünnet ve Ehl-i Beyt kanalından gelen Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nın Tevrat'tan naklettikleri bu müjdeyi doğrular nitelikte olan beyanlarından birer örnek verelim:

a) Ebu Said Hudri, Resulullah (s.a.a)'ın şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Sizlere Mehdi'yi müjdeliyorum. Halkın ihtilaf ve çekişme zamanında ümmetime gönderilecek ve yeryüzü zulüm ve haksızlıkla dolduğu gibi, onu adalet ve eşitlikle dolduracaktır. Gökte ve yerde olanlar O'ndan razı olacaklardır ve O, malları sahih olarak taksim edecektir.” Adamın birisi: “Sahih olarak nasıl taksim edecek?” diye sorduğunda: “Halkın arasında eşit olarak (dağıtacaktır).” buyurdular.

Sonra şöyle eklediler:

“O zamanda Allah Teâla, Muhammed ümmetinin kalbini zenginlikle dolduracaktır ve O'nun adaleti onların hepsini kapsayacaktır; hatta nida eden; ‘Mala ihtiyacı olan var mıdır?’ diye nida edecek, bir kişiden başka hiçbir kimse kalkmayacaktır. Bunun üzerine ona; ‘Git hazinedara Mehdi bana mal vermeni emrediyor de’ denilecek. Bundan dolayı hazinedar ona seç diyecek, adam onu

kendi evine getirip açınca pişman olup; ‘Ben Muhammed ümmetinin en ihtiraslısı mı oldum, yoksa onlara yeterli olan bana kifayet etmedi mi?’ diyecek. Bunun üzerine o malı geri getirecek, ancak ondan geri alınmayacak ve biz verdiğimiz bir şeyi geri almayız denilecek. Böylece yedi, sekiz veya dokuz sene devam edecektir, bundan sonra yaşantının bir hayrı yoktur.”³⁸

b) Büyük Ehl-i Beyt âlimi Allame Meclisi, hadis ansiklopedisi niteliğinde olan değerli eseri Bihar-ül Envar kitabında yine büyük Ehl-i Beyt âlimi Şeyh Saduk'un El-Hisal adlı eserinde Hz. Ali (a.s)'dan naklettiği şu hadise yer vermiştir ki: “Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu:

“Allah bizimle başlatmıştır, bizimle de sona erdirecektir. Bizimle dilediğini siler, bizimle dilediğini, sabitleştirir ve bizimle yağmur yağdırır. Öyleyse, aldatıcı sizi Allah hakkında aldatmasın. Allah Azze ve Celle'nin sakladığı andan itibaren gök, Allah'ın sakladığı sudan bir damla bile indirmemiştir. Bizim Kaimimiz kıyam edince, gök yağmurunu indirecek; yer yeşilliğini çıkaracak; kulların kalplerinden husumet giderilecek; yırtıcı olan ve yırtıcı olmayan hayvanlar ıslah edilecektir. Öyle ki, bir kadın Irak'tan Şam'a tek başına başında sepeti olduğu halde yürüyerek gidecek, ayağını yeşillikten gayri bir şeye koymayacak, onu bir yırtıcı hayvan ürkütmeyecek ve korkutmayacaktır.”³⁹

Burada şunu vurgulamalıyız ki, Tevrat'tın bu açıklaması ve Hz. Resul-ü Ekrem ve Hz. Ali (a.s)'dan naklettığımız bu iki hadis ve benzerleri, Hz. Mehdi (a.s)'ın döneminde

³⁷ Nur, 55.

³⁸ Müsned-i Ahmed, c. 3, s. 37, hadis no: 10898, 11061, 10737, 10780, 10791.

³⁹ Bihar-ül Envar, c. 52, s. 316.

gerçekleşecek olan evrensel adalet, huzur ve emniyet ortamını sembolik bir dille anlatmaktadır. Yani, şunu belirtmek istiyorlar ki o zaman adalet, emniyet ve huzur ortamı, hatta hayvanlar âlemine bile sirayet etmiştir denecek kadar yaygınlaşacaktır. Bu ise, metnin sonunda belirtildiği üzere cihanı dolduracak olan Rab bilgisi sayesinde sağlanacaktır.

c) Hz. Davud'un *Mazmurlar*'ında ⁴⁰ da ahır zaman kurtarıcısı ile ilgili muştuluklar mevcuttur. Hz. Davud'un 25. mazmurlarında şöyle geçer:

"...Rab'den korkan adam kimdir? Seçeceği yolu ona öğretecek. Canı iyilikte oturacak; onun zürriyeti de yeri miras alacaktır. Rabbin sırrı kendisinden korkanlarındırı ve ahdini onlara bildirir."⁴¹

⁴⁰ "Mezmir-i Davud" Tevratın Arapça tercümelerinde de açıklandığı üzere, "Zebur"un kendisidir. "El-Muncid" de Zebur lügatı hakkında yazıyor ki "Zebur, Mezamiri Davut en- nebi ile maruf olan bir kitaptır."

⁴¹ Kitabı Mukaddes, Mezmurlar, 25. mazmur, 12.paragraftan, 14.paragrafa kadar, s. 553.

Hz. Davud'un 37. mazmurunda ise mükerrem olarak bu muştuluk verilmiştir. Adı geçen mazmurda şöyle denilmektedir:

"...Çünkü şerirler kesilip atılacak; Fakat Rabbi bekleyenler, dünyayı miras alacaklardır. Biraz bekle ve kötü yok olacaktır; onun yerini araştırıcaksın ve yok olacaktır. Fakat halimler dünyayı miras alacaklar, Ve selamet bolluğunda lezzet bulacaklardır.... Salihin azı, Çok kötülerin bolluğundan iyidir. Çünkü kötülerin pazuları kırılacaktır; Fakat Rab salihlere destek olur. Rab kâmillerin günlerini bilir, Onların mirası da ebedi olur... Fakat kötüler yok olacaklar Ve Rabbin düşmanları kuzuların yağı gibi telef olacaklar; Duman içinde telef olacaklardır... Çünkü onun mübarek kıldığı adamlar yeri miras alacak Ve lanetli kıldığı insanlar kesilip atılır. İnsanın adımları Rab tarafından pekiştirilir

"Allah sizden inanıp iyi işlerde bulunanlara, onlardan önce gelip geçenleri nasıl yeryüzüne sahip ve hâkim kıldıysa, onları da mutlaka yeryüzüne sahip ve hâkim kılmayı, onlara razı ve hoşnut oldukları dini nasip edip o dini, bütün dinlerden üstün etmeyi, korkularını emniyete dönüştürmeyi vaat etmiştir. Bana kulluk etsinler ve Bana hiçbir şeyi eş tutmasınlar..."

Ve onun yolundan hoşlanır. Düşerse de yere serilmez; Çünkü onun elinden tutan Rab'dir.... Fakat kötülerin zürriyeti kesilip atılacak. Salihler yeri miras alır, Ve onda ebediyen otururlar.... Kamil insana göz koy ve doğru adama bak; Çünkü akıbet selamet ehlinindir. Fakat asiler birlikte yok olacaklar; Kötülerin sonu kesilecektir..."⁴²

Yetmiş ikinci mazmurda ise şöyle geçer:

"Ey Allah, krala senin hükümlerini ve kral oğluna senin adaletini ver. Senin kavmine adaletle ve senin hakirlerine hak ile hükümlersin. Dağlar, tepeler, adaletle kavme selamet getirsin. Kavmin hakirlerine haklarını versin ve gaddarı ezsin. Güneş ve ay kaldıkça, nesilden nesle senden korksunlar. Yeni biçilmiş çayıra düşen yağmur gibi, toprağı sulayan iyi yağmurlar gibi insin.

Onun günlerinde salih çiçeklensin ve ay yok oluncaya kadar, selamet bolluğu bulunsun. Denizden denize kadar ve ırmaktan yerin uçlarına kadar saltanat sürsün. Çöl halkı önünde eğilsinler ve düşmanları toprağı yalasın. ...Evet, bütün krallar ona secde kılsınlar, bütün milletler ona kulluk etsinler. Çünkü imdada çağınca, fakiri ve yardımcısı olmayan hakiri kurtarır. Yoksula ve düşküne acır ve fakirlerin canlarını kurtarır. Canlarını hileden ve zorbalıktan kurtarır ve gözünde onların kanları değerli olur; yaşasın ve ona Şeba altınından verilsin ve daime onun için dua etsinler; her gün onu takdis etsinler."⁴³

Ne ilginçtir ki, Hz. Davud'un Mazmurlar'ında geçen bu vaat aynen *Kur'an-ı Kerim*'de de geçmektedir. Allah Teâla şöyle buyuruyor:

⁴² Kitabı Mukaddes, Mezmurlar, 37.mazmur, s.560, 561

⁴³ Kitabı Mukaddes, Mezmurlar, 72.mazmur, s. 580, 581.

“Andolsun Biz Zikir’den (Tevrat’tan)⁴⁴ sonra (Davud’a indirilmiş)⁴⁵ Zebur’da da yazdık ki: “Şüphe yok ki yeryüzü, salih kullarıma miras kalır.”⁴⁶

Yine Allah Teâla şöyle buyurmuştur:

“Allah sizden inanıp iyi işlerde bulunanlara, onlardan önce gelip geçenleri nasıl yeryüzüne sahip ve hâkim kıldıysa, onları da mutlaka yeryüzüne sahip ve hâkim kılmayı, onlara razı ve hoşnut oldukları dini nasip edip o dini, bütün dinlerden üstün etmeyi, korkularını emniyete dönüştürmeyi vaat etmiştir. Bana kulluk etsinler ve Bana hiçbir şeyi eş tutmasınlar...”⁴⁷

Bir başka ayette ise şöyle buyurmuştur:

“Ve biz ise, yeryüzünde zayıf hale getirilmek istenenlere lütfetmeyi, onları halka rehber kılmayı ve yeryüzüne onları mirasçı kılmayı diledik.”⁴⁸

d) Ahır zaman kurtarıcısına ilişkin bir muştuluk da Tevrat’ın İşaya bölümünün 42. babında verilmiştir. Adı geçen babada şöyle geçmektedir:

“İşte kendisine destek olduğum kulum; canımın kendisinden razı olduğu seçme kulum; Ruhumu onun üzerine koydum; milletler için hakkı meydana çıkaracaktır. Bağımayacak ve sesini yükseltmeyecek, sokakta işittirmeyecek. Ezilmiş kamışı kırmayacak ve tüten fitili söndürmeyecek; hakkı hakikate erdirecek. Ve dünyada hakkı pekiştirinceye kadar zayıflamayacak

ve cesareti kırılmayacak ve adalar onun şeriatını bekleyecekler.

Gökleri yaratmış ve onları yaymış, yer ve ondan çıkanları sermiş olan; yer üzerinde kavme soluk ve onda yürütenlere ruh veren Rab Allah şöyle diyor: Ben, Rab seni doğrulukla çağırdım ve elini tutacağım ve seni koruyacağım ve kör gözleri açasın, mahpusları zindandan ve karanlıkta oturanları hapisshaneden çıkarasın diye seni kavme ahit, Milletlere ısk olarak vereceğim. Ben Yahovayım, ismim odur ve izzetimi bir başkasına ve hamdimi oyma putlara vermeyeceğim. İşte öncekiler vaki oldu ve yenileri ben bildiriyorum; onlar meydana çıkmadan önce size işittiriyorum.”

İlk bakışta, İşaya’nın bu bölümünde Hz. Resul-ü Ekrem’den bahsedildiği sanılabilir; ama biraz dikkatle son kurtarıcı olan Hz. Mehdi (a.s)’dan bahsedildiği açıkça anlaşılmaktadır. Zira bu bölümde söz konusu edilen özelliklerin Hz. Mehdi (a.s)’dan gayri kimseye tatbik edilmesi mümkün değildir.

Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

1- Bu bölümde müjdesi verilen zatın, sesini yükselterek sokakta işittirmeyeceğinden bahsediliyor. Bu özellik Hz. Resul’e tatbik etmemektedir. Zira o Hazret’in hayatı boyunca çeşitli münasebetle muhtelif mekânlarda yüksek sesle insanlara hutbe okuduğu ve açıklamalarda bulunduğu ortadadır. Bu özellik, daha çok Hz. Mehdi (a.s)’ın gaybet döneminde insanlardan gizlenerek sesini kimseye işittirmediği özelliğini ima etmektedir.

⁴⁴ Tevrat yerine “zikir” kelimesi kullanıldığına dair Enbiya, 7 ve 48. ayetlere müracaat edilsin.

⁴⁵ İsra, 57. ayetinde “Zebur”u Davud’a verdik” denilir.

⁴⁶ Enbiya, 105.

⁴⁷ Nur, 55.

⁴⁸ Kasas, 5.

2- Bu muştulukta o zatın dünyada hakkı pekiştireceğinden söz edilmektedir. Bu özellik de Hz. Resul'e tatbik etmemektedir. Zira Allah Resulü'nün hakkı tüm dünyada pekiştiremediğini ortadadır. Hakkı tüm dünyada pekiştirmek vaadinin Hz. Mehdi (a.s.)'a ait olup, Allah Teâla'nın; **“Peygamberini hidayet ve hak din üzere gönderen O'dur. Öyle ki müşrikler hoş görmese bile onu (hak din olan İslam'ı), bütün dinlere karşı üstün kılacaktır”**⁴⁹ ayetinde vaat ettiği mutlak zaferi Hz. Mehdi (a.s.)'ın gerçekleştireceği bizatihi Hz. Resul'ün kendi beyanıyla sabittir.

3- Üzerinde durmak istediğimiz üçüncü özellik; adaların yani yerküredeki karaların onun şeriatını, yani yönetimini beklemesi özelliğidir. Bilindiği üzere, beklenme özelliği, o Hazret'in en belirgin sıfatlarından biridir. Öyle ki, Mehdi-yi Muntazar (Beklenen Mehdi) o Hazret'in özel lakabı olarak ortaya çıkmıştır. Bütün insanlık gerçek adaleti bütün dünyada egemen kılacak olan son kurtarıcıyı beklemektedir.

Şeriatın o Hazret'e atfedilmesi de doğaldır. Zira Hz. Resul'ün hak varisi olarak, Resul'ün şeriatı onun da şeriatı sayılmaktadır.

e) Tevrat'ın Danyal kitabında ise ahır zaman kurtarıcısıyla ilgili olarak şu bilgiler yer almıştır:

“Gece rüyelerinde gördüm ve işte, insan-
noğluna benzer biri göklerin bulutları ile
geldi ve günleri eski olana kadar geldi ve
onun önüne kendisini yaklaştırdılar. Ve
bütün kavimler, milletler, ve diller ona
kulluk etsinler diye, kendisine saltanat
ve izzet, ve krallık verildi; onun saltanatı

geçmeyecek ebedi bir saltanattır, ve kral-
lığı yıkılmayacak bir krallıktır....Fakat
krallığı Yüce Olanın mukaddesleri ala-
caklardır, ve ebede kadar, ve ebetler ebe-
dine kadar krallığı onlar edineceklerdir.”⁵⁰

f) Yine Danyal kitabında aynı mevzu hakkında şöyle denilmiştir:

“Ve senin kavmin oğulları için durmakta
olan büyük reis Mikael, o vakit kalkacak
ve millet olalıdan beri o zamana kadar vaki
olmamış bir sıkıntı vaki olacak; ve o vakit
senin kavmin, kitapta yazılı bulunan her-
kes kurtulacak. Ve yerin toprağında uyuy-
anlardan birçoğu, bunlar ebedi hayata
ve şunlar utanca ve ebedi nefrete uyana-
cılar. Ve anlayışlı olanlar gök kubbesi-
nin parlıtısı gibi, birçoğunu salaha döndü-
renler ve yıldızlar gibi ebediyen ve daima
parlayacaklar. Fakat sen, ey Daniel, so-
nun vaktine kadar bu sözleri sakla ve ki-
tabı mühürle; birçok adamlar araştıraca-
lar ve bilgi çoğalacaktır.”⁵¹

g) Tevrat'ın Tsefanya bölümünde ise, ahır zamanda zalimlerin yok edilecekleri ve hâkimiyetin müminlere geçeceği şöyle anlatılmıştır:

“...Kibirlerinin karşılığı bu olacak, çünkü
tahkir edip ordular Rabbinin kavmine karşı
kendilerini büyüttüler. Onlara karşı Rab
korkunç olacak; çünkü dünyanın bütün
ilahlarını aç bırakacak ve insanlar, her-
kes kendi yerinden milletlerin bütün ada-
ları ona tapınacaklar.”⁵²

“Bundan ötürü ava kalkacağım güne ka-
dar beni bekleyin, Rabbin sözü; çünkü

⁴⁹ Tevbe/33

⁵⁰ Kitabı Mukaddes, Danyal Kitabı, bab: 7, parağraf: 13, 14, 18, s. 847.

⁵¹ Kitabı Mukaddes, Danyal Kitabı, bab: 12, parağraf: 1, 2, 3, 4, s. 853.

⁵² Kitabı Mukaddes, Tsefanya bölümü, bab, 2, parağraf: 11, s. 885,

hükümüm milletleri toplamaktır, ta ki, ülkeler üzerine gazabımı, kızgın öfkemin hepsini dökmek için onların hepsini bir araya getireceğim; çünkü bütün dünya kıskançlığının ateşiyle yutulacaktır.

Çünkü bir yürekle Rabb'e kulluk etmek için hepsi Rabbin ismini çağırırlar diye, kavimlere o zaman temiz dudak vereceğim.⁵³

h) Tevrat'ın Zekarya bölümünde ise ahır zamanda gerçekleşecek olan müminlerin egemenliği şöyle anlatılıyor:

“Ve vaki olacak ki, bütün memlekette, Rabbin sözü, orada, iki pay kesilip atılacak ve ölecek ve orada üçte biri arta kalacak. Ve bu üçte biri ateşe sokacağım ve gümüşi tasfiye ettikleri gibi onları tasfiye edeceğim ve altını denedikleri gibi onları deneyeceğim. Onlar benim ismimi çağıraraklar ve ben onlara cevap vereceğim; ben: Kavmim odur, diyeceğim; onlar da: Allah'ım Rabdır, diyecekler.”⁵⁴

e) Yine Zekarya bölümünde şöyle geçmektedir:

“İşte Rabbin günü geliyor ve senin çapul malını senin içinde pay edecekler. Çünkü bütün milletleri Yerusolime karşı cenge toplayacağım ve şehir alınacak ve evler yağma edilecek ve kadınlar kirletilecek ve şehrin yansı sürgüne çıkacak, kavmin artakalanları ise şehirden kesilip atılacak. O zaman Rab çıkacak, ve muharebe gününde nasıl cenk ettiyse, o milletlere karşı öyle cenk edecek..... Ve bütün dünya üzerinde Rab kral olacak ve o gün Rab bir ve ismi bir olacak.”⁵⁵

e) Tevrat'ın Malaki bölümünde ise, ahır zamanda gerçekleşecek olan müminlerin zaferi şöyle dile getirilmiştir:

“Çünkü işte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor ve bütün kibirliler ve kötülük işleyenlerin hepsi, saman olacaklar ve gelmekte olan gün onları yakacak, orduların Rabb'i diyor, öyle ki, onlarda kök ve dal bırakmayacak. Fakat size, isminden korkanlara, salah güneşi kanatlarında şifa olarak doğacak ve çıkacaksınız ve ahırın buzağları gibi sıçrayacaksınız. Ve kötülerini ayakaltına alacaksınız; çünkü yapmakta olduğum o günde sizin ayaklarınızın tabanları altında onlar kül olacaklar, orduların Rabb'i diyor.”⁵⁶

Hristiyanlık ve Ahd-i Cedid'te Ahır Zaman Kurtarıcısı

Bunlar, Ahd-i Kadim olarak bilinen Tevrat ve ilavelerinde yer alan ahır zamanda mutlak hâkimiyetin müminlere geçeceğine dair açıklamalardan bazı örneklerdir. Ahd-i Cedid olarak bilinen İncillerde de bu husus tekitlenmiş ve bu hâkimiyetin Hz. İsa (a.s.)'ın tekrar dünyaya dönmesiyle gerçekleşeceği kaydedilmiştir. İncillerin ahır zamana ait bu açıklamalarının, İslam dinin ahır zamana ait açıklamalarıyla çeliştiği düşünülmemelidir. Çünkü İslam dini de Hz. İsa (a.s.)'ın tekrar dünyaya döneceğini belirtmektedir. Ancak İslam dini, İncillerde yer alan bu bilginin eksik kalan bölümünü de tamamlamış ve Hz. İsa'nın tekrar dünyaya dönerek, zalimlerin yok edilmesi ve ilahi hâkimiyetin kurulmasında son kurtarıcı olan Hz. İmam Mehdi (a.s.)'a yardımcı olacağı kaydedilmiştir.

⁵³ Kitabı Mukaddes, Tsefanya bölümü, bab: 3, paragraf: 8, 9, s. 885.

⁵⁴ Kitabı Mukaddes, Zekarya bölümü, bab, 13, paragraf: 8, 9, s. 896.

⁵⁵ Kitabı Mukaddes, Zekarya bölümü, bab, 14, paragraf: 1, 2, 3, ve 9, s. 897.

⁵⁶ Kitabı Mukaddes, Malaki bölümü, bab: 4, paragraf: 1, 2, 3, s. 900

Bütün bu ilahi vaatlerden anlaşılıyor ki, her ne kadar beşer, Allah'a giden doğru yoldan sapmış, sapıklık ve alçaklık uçurumlarının derinliklerine doğru inişe geçmişse de, eninde sonunda beşeriyetin uyuyan vicdanı uyanarak, ilahi önderlikten soyutlanmış beşeri kudret ve düşünce üzerine temellenen, teknik ve maddi ilimlerle adaleti, düzeni ve emniyeti, kapsamlı olarak cihana yerleştiremeyeceğini kavrayacak; dolayısıyla da cihan hükümetinin emniyet, saflık, samimilikle birlikte, adalet ve eşitlik esasları üzerine kurulması için münasebetlerini, onu her türlü tehlikeye karşı koruyabilecek, hem dünya, hem ahiret boyutunda ona hakiki saadet ve kemal yolunu gösterebilecek bir ilahi önderin önderliğinde iman, vahiy ve ilahi velayeti kabullenme esası üzerine kurmaktan başka bir çıkar yolunun olmadığını görecekler.

İşte o zaman, yeryüzü bir ilahi önderin rehberliğinde bütün zalim ve hileci yöneticilerden temizlenecek, hâkimiyet mutlak olarak Allah'ın salih kullarının eline geçecek ve zulüm ve haksızlıkla dolmuş olan cihan, yeniden adalet, eşitlik ve esenlikle dolacaktır. Bu, Allah'ın kesin vaadidir, Allah'ın vaadinde aksama veya yalan olamaz. İşte bu vaadi gerçekleştirecek zat, Allah'ın yeryüzündeki, son halife ve hücceti olan İmam Mehdi (a.s.)'dan gayrisi değildir. Bunu, Allah'ın son elçisi olan Hz. Resul-ü Ekrem (s.a.a) bildirmiştir.

İslam Kaynaklarında Hz. Mehdi'ye İnanmak

İslam kaynaklarında Hz. Mehdi (a.s) ile ilgili gelen bilgi ve belgelere geçmeden önce,

Hz. Resulullah (s.a.a)'ın: *“Kim boynunda biat olamadan (başka bir hadiste ise) -Kim zamanının İmamını tanımadan- ölürse, cahiliye ölümüyle ölmüştür.”*⁵⁷ hadis-i şerifine dikkat çekmek istiyorum.

Naklettiğimiz bu hadisler, her zamanda herkes için büyük bir sorumluluk getirmektedir. Bu hadisler herkesi kendi zamanının İmamını tanımak ve ona biat etmekle yükümlü kalmıştır.

Nitekim Allah Teâla'nın: **“O gün ki, bütün insanları önderleriyle (İmamlarıyla) berâber çağırırız; o gün kitâbı sağından verilenler varya, işte onlar kitâblarını okurlar; onlara kıl kadar haksızlık edilmez. Bu dünyâda kalbi kör olan ise, âhirette daha kör ve daha şaşkındır.”**⁵⁸ ayetleri de istisnasız her zaman ve mekanda insanların itaat etmesi farz olan bir İmamın var olduğunu, o İmamı tanıyıp itaat edenlerin amel defterleri sağ elinden verilen, Allah Teala'nın mukafatına ulaşacak olan Ashab-ı Yemin olduklarını, o İmamı dünyada tanımaktan kör olup sapanların ise, ahirette daha kör ve daha sapık olacaklarını açıkça ortaya koymaktadır.

Ne ilginçtir ki, Ehl-i Sünnet'in önde gelen müfessirlerinden Kurtubi, kendi tefsirinde bu ayeti tefsir ederken, Mucahit ve Kutade'nin ayette geçen *“İmamlarından”* maksadın insanın kendine önder kabul ettiği liderler olduğunu ve hak ehlinin peygamberlerinin önderliğinde ayağa kalkarak amel defterlerini sağ ellerinden alacaklarını ve batıl ehlinin de dalalet liderlerinin önderliğinde ayağa kalkarak amel defterlerini sol ellerinden alacaklarına dair görüşlerini

⁵⁷ Usul-u Kafi, c. 1, s. 377, Bihar-ül Envar c.23, s.77. hadis no: 4, 5, 66, 78. Kenz'ul- Ummal, c.1, s. 103, hadis no: 463-464, Müsned-i Ahmed, hadis no: 16271, 5631, Sahih-i Müslim, hadis no: 3441, Müsned-i Teyalisi, s. 259, Nefehat-ül Lahut, s. 13, Yenabi-ül Meveddet, s. 117.

⁵⁸ İsra/71,72.

naklettikten sonra Hz. Ali (a.s)’ın da: “Ayette geçen “İmamlarından” maksad her asrın İmamıdır” buyurduğunu kaydetmiş sonra da Hz. Ali’nin Allah Resulü’nden naklettiği şu hadise yer vermiştir: Allah Resulü buyurmuştur ki:

“Herkes kendi zamanının İmamı, Rabbinin kitabı ve peygamberinin sünneti ile çağrılacak ve denilecek ki; İbrahim’in takipçilerini getirin, Musa’nın takipçilerini getirin, İsa’nın takipçilerini getirin ve Muhammed’in takipçilerini getirin. Böylece hak ehli ayağa kalkacak ve amel defterlerini sağ ellerinden alacaklar. Sonra şeytanın takipçilerini ve sapık önderlerin takipçilerini getirin denilecektir. Böylece İmam ya hidayet İmamı olur, ya da sapıklık İmamı.”⁵⁹

Bu gerçeği ortaya koyan diğer bir ayet de Allah Teâla’nın: **“Yarattıklarımız içerisinde bir topluluk vardır ki, hak ile hidayet eder ve onunla hükmederler.”**⁶⁰ ayetidir.

Bu ayeti kerime, her zaman için insanların içerisinde hak üzere olup hakka hidayet eden ve hak ile hükmeden masum önderlerin var olduğunu ve var olmaya devam edeceğini açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim Ehl-i Sünnet’in önde gelen müfessirlerinden Fahri Razi de bu ayetin tefsirinde Cübai’den naklen der ki: “Bu ayet, hiçbir zamanın hak üzere olup hak ile amel eden ve hak ile hükmeden kimselerden hali olmayacağını ve onların hiçbir zaman batıl üzere birleşmeyeceklerini göstermektedir...”⁶¹

Fahri Razi, Allah Teâla’nın **“O gün her ümmetten bir kişiyi onlara şahid tutarız. Seni de bunlara şahid getiririz...”**⁶² ayetinin tefsirinde de der ki: “Yeryüzünde var olan her topluluk ve her asırda onlara şahitlik yapacak biri olmalıdır. Allah Resulü’nün asrındaki şahide gelince o, Allah Teâla’nın: **“Böylece sizi insanlara şahid olmanız için orta bir ümmet kaldık. Peygamber de size şahittir...”**⁶³ ayetinin mucibince Resul’ün kendisidir. Allah Resulü’nün zamanından sonra da her zaman için bir şahidin var olması gerektiği ispatlanmıştır. Bu, hiçbir asrın insanlara tanıklık edecek bir şahitten hali olmadığı sonucunu doğurur. Bu şahit de caiz-ül hata olmamalıdır. Aksi takdirde onun kendisi de başka bir şahide muhtaç olur ve bu sonsuza kadar teselsül edip gider. Teselsül ise batıldır. O halde her asırda sözleriyle hüccetin tamamlandığı bir topluluğun var olduğu sabit olmuştur...”⁶⁴

Sonuç olarak naklettiğimiz bu ayet ve hadisler her zaman ve asırda insanların tanıyıp itaat etmesi gerektiği masum önderlerin var olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Allah Resulü de *“Zamanının İmamını tanımadan veya boynunda biat olmadan ölen cahiliyye ölümü ile ölür”* buyururken mutlaka böyle bir İmamı kastetmiştir. Yoksa Allah Resulü’ne, zamanın İmamı olarak mustabid sultanların ve zalim yöneticilerin tanıyıp biat edilmesini insanlara farz kıldığını ve onları tanımayanların ve onlara biat etmeyenlerin cahiliyye ölümü ile öleceklerini buyurduğunu atfemeğin kendisi küfr ve inançsızlık olur.

⁵⁹ bkz. Tefsir-i Kurtubi, mezkur ayetin tefsiri.

⁶⁰ A’raf/181.

⁶¹ Tefsir-ül Kebir, c. 15, s. 72.

⁶² Nahl/89.

⁶³ Bakara/143.

⁶⁴ Tefsir-i Kebir, c. 20, s. 98, 99.

“Benden sonra hepsi Kureyş’ten olan on iki halife gelecektir.”, “Kureyş’ten on iki halife oldukça bu din, düşmanlarına karşı hep muzaffer olacak ve hiçbir muhalif ve münafık ona zarar veremeyecektir.”,
 “Benden sonra halifelerin sayısı, İsrailoğullarının önderleri gibi on iki adettir.”, “Benden sonra İmamların sayısı, İsrailoğullarının önderleri ve İsa’nın havarileri gibi on iki adettir.” “Benden sonra Ehl-i Beyt’imden on iki İmam gelecektir.”
 “Ben peygamberlerin efendisiyim, Ali bin Ebu Talib de vasilerin efendisidir; benim vasilerim on iki kişidir. Onların ilki Ali, sonuncusu da Kaim’dır.”

Velhasıl zalim yöneticileri tanımamak ve onlara biat etmemek ne cahiliye ölümlüyle ölme sonucunu doğurabilir, ne de ahirette kör ve şaşkın haşrolmağı. Aksine, onlara gönül vermek ve onlara biat ederek yaptıkları mezalimlere katkıda bulunmak böyle bir sonuç doğurabilir. O halde tanınması ve biat edilmesi farz olan İmam, Allah Resulü’nün:

“Benden sonra hepsi Kureyş’ten olan on iki halife gelecektir.”⁶⁵, “Kureyş’ten on iki halife oldukça bu din, düşmanlarına karşı hep muzaffer olacak ve hiçbir muhalif ve münafık ona zarar veremeyecektir.”⁶⁶, “Benden sonra halifelerin sayısı, İsrailoğullarının önderleri gibi on iki adettir.”⁶⁷, “Benden sonra İmamların sayısı, İsrailoğullarının önderleri ve İsa’nın havarileri gibi on iki adettir.”⁶⁸ “Benden sonra

⁶⁵ Sahih-i Buhari Buhari, hadis no: 6682 “Tarih’ul- Kebir” c.1, s.466. Sünen-i Tirmizi, hadis no: 2149, Müsned-i Ahmed, c.5, s.92, hadis no: 19920, 19944, 19946, 19956, 19978, 19991, 20036, 20105, 20142. Ebu Nuaym; “Hilyet’ul-Evliya, c.4, s.323; Tabarani; “Mucem’ul- Kebir”, s.94. Menavi; “Kenz’ul Haka-yık” s. 208, Müsned-i Ahmed’in haşiyesinde basılan Münteheb-ü Kenz-ül Ummal c. 5 s. 312, Tarih-i Bağ-dat, c. 14 s. 353, hadis no: 7673, ve c. 6, s. 263, hadis no: 3269, Yenabi-ül Meveddet, İstanbul baskısı, s. 445. Bkz. Münteheb-ül Eser, s. 13,

⁶⁶ Sahih-i Müslim, hadis no: 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, Sünen-i Ebu Davut, hadis no: 3731, 3732, Müsned-i Ahmed bin Hanbel, c.5, s.87-88, hadis no: 19875, 19884, 19887, 19892, 19901, 19914, 19922, 19925, 19943, 19963, 19964, 19991, 20000, 20001, 20017, 20018, 20019, 20021, 20022, 20032, 20034, 20046, 20061, 20112, 20125, 20131. Müstedrek-üs Sahihayn Haydarabat baskısı, c. 3 s. 617, 618, Teyisir-ül Vusul İla Cami-ül Usul, c. 2 s. 34, Tarih-ül Hülafa, s. 7. Bkz. Münteheb-ül Eser s. 12, 13.

⁶⁷ el-Cami-üs Sağır, c. 1, s. 91, Müsned-i Ahmed, hadis no: 3665, 3593.

⁶⁸ Keşf-ül Estar, s. 74.

Ehl-i Beyt'inden on iki İmam gelecektir.”⁶⁹
 “Ben peygamberlerin efendisiyim, Ali bin Ebu Talib de vasilerin efendisidir; benim vasilerim on iki kişidir. Onların ilki Ali, sonuncusu da **Kaim**'dir.”⁷⁰

Tabirlerle ümmete muştuladığı Ehl-i Beyt'inden olan on iki İmamlardan gayrisi olamaz.

Ama ne var ki, Allah Resulü'nün ümmetine hidayet meşalesi ve kurtuluş gemisi olarak tanıttığı Ehl-i Beyt İmamları'ndan on biri, kendi dönemlerinde Hz. Resulullah'tan sonra fırtınalara kapılan İslam ümmeti gemisine kaptanlık yapmış ve hidayet arayanları selamete kurtuluş sahiline hidayet etmişlerse de, sonunda onların on biri de zalimler tarafından ya katletme, ya da zehirleme yoluyla şehit edilmişlerdir. Sadece Ehl-i Beyt İmamları'nın sonuncusu olan on ikinci İmam Hz. Mehdi (a.s), Allah Teala'nın özel korumasıyla hayatta bulunmaktadır. İşte Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamları'nın belirttiği üzere, yeryüzünü tamamıyla dinsizlik, zulüm ve haksızlık sardıktan sonra, Allah Teala'nın kesin vaadi olan ilahi dinin bütün cihana egemenliğini sağlayacak ve onu, tekrar adalet ve eşitlikle dolduracak olan İmam da odur.

Evet, yukarıda zikrettiğimiz ayet ve hadisler, bu zamanda onu tanımayı ve ona biat etmeyi herkese farz kılmaktadır. Onu tanıyan ve ona biat eden basiret ehli, onu tanımayan ve ona biat etmeyen ise, bu dünyada kör olduğu gibi, ahirette de daha kör ve daha şaşkın olacaktır.

Bu konu öyle hafife alınabilecek bir konu değildir. Özellikle de Hz. Resulullah (s.a.a)'ın sadece yukarıda işaret ettiğimiz hadiselerle iktifa etmediğini ve bizatihi Hz. Mehdi (a.s)'ın kıyamını zikrederek onu inkâr edenlerin İslam'ından şüphe edilmesi gerektiğini buyurduğunu görmekteyiz.

Cabir Bin Abdullah'tan dedi ki: Allah Resulü şöyle buyurdu:

1- “*Mehdi'nin çıkışını inkâr eden, Muhammed'e indirileni inkâr etmiştir...*”

2- “*...Mehdi'yi inkâr eden şüphesiz kâfir olur...*”⁷¹

Evet, Mehdi'yi inkâr etmek insanı küfre bile düşürebilir. Çünkü Mehdi'yi inkâr eden kimse, eğer bilinçli olarak inkâr ediyorsa, Allah Resulü'nün ahır zamana ait sözlerini inkâr etmektedir; Kur'an-ı Kerim'in ahır zamanda salih insanların önderliğinde mutlak hakimiyetin Allah'ın dinine ait olacağı vaa-dini inkâr etmektedir. İşte bunun içindir ki, Ehl-i Sünnet'in önde gelen âlimlerinden olan Alaüddin Muttaki Hindi, bu hadisi naklettikten sonra, Hz. Mehdi (a.s)'ın zuhurunu inkâr etmenin küfre sebep olmasının tevcihinde Ehl-i Sünnet'in büyük fakihlerinden Ahmed bin Hacer Haytemi'nin sözlerine de değinmiş ve özetle onun şöyle dediğini kaydetmiştir:

“İnkâr eden şahıs, Mehdi'ye inanmanın Nebevi sünnette yer aldığını biliyorsa, bu gerçek anlamda küfür olur; çünkü bu, onun kesin olan sünnetten saptığının ve yalan saydığının belirtisidir.”⁷²

⁶⁹ Abakat-ül Envar, c. 2, s. 249.

⁷⁰ Yenabi-ül Meveddet, s. 258, 445, Keşf-ül Estar, s. 74.

⁷¹ Bkz. “Fevaid'ul- Ahbar” (Ö:279), İkd'ud- “Durer, fi Ahbar'il- Muntazar”, s. 157 (Ö:685). Feraid'us- Sim-tayn, c.2, s.337, No: 585 (Ö:730), Lisan'ul- Mizan, c.4, s.147 (Ö:852). el- Fetave'l- Hadise, s.37, ve Kav'l'ül Muhtasar Fi Alamet'il Mehdiyy'ül Muntazar, s. 21 (İbn-i Hacer-i Mekki), Arf'ül Verdi Fi Ahbar'il Mehdi, el-Havi Li'l Fetavi kitabına ek, c. 2, s. 161, Yenabi-ül Meveddet, s. 447, el-Burhan fi alamati Mehdiyy-i ahır-iz Zaman, 12.bab.

⁷² el-Burhan fi Alamet'il Mehdiyyi Ahirezzaman, Tas. Prof. Çaffari, s. 170 ve Tas. Al-i (il) Yasin, c. 2s. 844.

Bilahare İslam Peygamberi ve Ehl-i Beyt İmamları defalarca çeşitli münasebetlerle Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın gaybeti, zuhuru, kıyamı ve diğer özelliklerinden bahsetmişlerdir. Hz. Mehdi (a.s) hakkındaki bu hadisler hem Ehl-i Beyt, hem Ehl-i Sünnet'in en muteber hadis, tefsir ve siyer kitaplarında yer almış ve her iki fırkanın birçok büyük âlimi bu hususu konu edinen müstakil kitaplar yazmışlardır. İnşallah ileride siz aziz dostlara bu kitaplardan bazılarını tanıtacağız. Ehl-i Sünnet'in önde gelen âlimlerinden olan Ali Muhammed Ali Dahil'in yazdığı "*el-İmam'ul Mehdi*" kitabı bu mevzuu ele alan onlarca cilt kitaplardan sadece birisidir. Yalnızca Bu eserde Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm* ile ilgili hadisleri nakleden sahabe ve tabiinden ellışer kişinin ismi kaydedilmiştir.⁷³

Hz. Resul ve Ehl-i Beyt İmamlarından Hz. Mehdi (a.s) hakkında gelen hadisler öyle birkaç kişinin nakliyle sınırlı kalan ahat türünden hadisler de değildir. İleri de göreceğimiz üzere bu hadisler tevatür haddini bile aşmıştır. Asr-ı saadetten itibaren bu hadisler yaygın bir şekilde İslam ümmeti içerisinde bilinmekte ve dilden dile dolaşmaktaydı. Öyle ki, Hz. Mehdi (a.s)'ın zuhur edeceğine dair olan inancın ve o hazretin teşkil edeceği vaadedilen adalet düzenine duyulan özlemin henüz o hazret dünyaya gelmeden bile İslam ümmetinin kültürel, siyasi, ekonomik ve toplumsal sahalarını etkisi altına aldığını ve asr-i saadetten itibaren İslam ümmetinin büyük şairlerinin son kurtarıcı olan Mehdi inancını ve bu muştluğu ifade eden hadislerin taşıdığı manayı şiirlerinde dillendirmeye başladıklarını görmekteyiz.

Örneğin, Ehl-i Beyt ekolünün mücadelecisi ve yorulmaz şairi "Kumeyt'in (ö.126

hicri- kameri) İmam Muhammed Bâkır (a.s)'ın huzurunda Kerbela şehitleri hakkında okuduğu şiirinde vaadi verilen İmam Mehdi (a.s)'ın ne zaman kıyam edeceğini sorduğunu görüyoruz.

Kumeyt'in şiiri şöyledir:

"Zaman beni güldürdü ve ağlattı; zira ki, zaman çeşit çeşit, renk renk olaylarla doludur.

Benim ağlamam o dokuz yiğit içindir ki, Kerbela çölünde bırakıldılar; o halde ki, hepsi de kefenlere bürünmüşlerdi.

Yine ağlamam o altı yiğit içindir ki, hiç kimse onlara ulaşamaz; yani Akil oğullarına, o en hayırlı sevarilere.

Sonra benim ağlamam, onların en hayırlısı, yani efendileri içindir ki; onları hatırlamak benim dertlerimi coşturmaktadır.

Eğer buirisi size ulaşanlardan dolayı sevinir yahut zaman içinde bir gün alay ederse,

Zira ki, siz izzetten sonra zillete düştünüz, benim de sizi savunmağa bir gücüm yoktur.

Peki, ne zaman hak sizde ayağa kalkacak, ne zaman ikinci Mehdi'niz kıyam edecektir?"⁷⁴

Açıkta ki, şairin İmam Mehdi (a.s)'ın ne zaman kıyam edip de hakkı ortaya koyarak Ehl-i Beyt'e yapılan zulümlerin intikamını alacağını sorması, o zamandan beri Mehdilik inancının toplum içinde yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Yine, büyük Şair Kumeyt'in kardeşi Verd bin Zeyd-i Esedi, İmam Muhammed Bakır (a.s)'ın medhinde o hazretin huzurunda okuduğu şiirinde sözü İmam Mehdi

⁷³ "*el-İmam'ul-Mehdi*" Ali Muhammed Ali Dahil'in eseri, s.40-47 "*Nevid-i Emn ve Eman*" kitabı, s.91'de ise sahabeden 33 kişinin adı zikredilmiştir.

⁷⁴ *el-Gadir*, c.2 s. 201- 203 Beyrut baskısı, Kifayet-ül Eser, s. 248, el-Edep fi Zill'it Teşeyyu, s. 180.

(a.s.)'a getirerek İmam (a.s.)'a aynı soruyu sormaktadır.

Verd'in şiiri şöyle başlıyor:

“Sizi görmek için, ne kadar yüksek tepeleri aşıp da geldim.

Size olan aşk ve iştiyakım beni nice nice çöllere saldı da geldim.”

Sonra şair şöyle devam ediyor:

“Ne zaman Samirra bina olduğunda o çocuk; gece parlak şimşegi gibi tulu edecek?

Doğumundan bir süre sonra gaybete çekilecek; ancak yerkürenin bukalarını katedip gezip dolaşacak.

Benim ümidim onu görmek ona ulaşmaktır ki onun en hayırlı yaranından olayım.

Bunu bize nakilcilerden bir grup bize haber vermiş; onlar Allah'tan korkan ve çok itaat edenlerdir.

Hak nakilcileri bunu sizden bize bildirmiş; babalarınızın getirdiği kanunları, en hayırlı babalar ve en hayırlı kanun koyanlar.”⁷⁵

Keza, Emeviler'den Kerbela şehitlerinin imtıkamını almak için kıyam edip, savaşı ve sonunda da canını bu yolda feda eden Zeyd bin Ali bin Hüseyin bin Ali bin Ebu Talib, (ölüm 122 hicri) Hz. Resul'ü Ekrem'e intisap etmesinden ve vaadilen Mehdi (a.s.)'ın kendilerinden olmasından dolayı iftihar ettiği şiirinde şöyle demektedir:

“Biz Kureys'in efendileriyiz; hakkın kıvamı bizdedir.

Biz öyle nurlarız ki, halkın yaratılmasından önce var idik.

Biz onlarız ki, seçilmiş Mustafa ve

Mehdi bizdendir.

Allah bizimle tanınır, hak bizimle ayakta durur.

Bu gün bizden yüzçeviren yarın cehennem ateşini boylaya durur.”⁷⁶

Burada dikkata şayan nükte şudur ki, anlaşılan Zeyd'in emevi zulmüne karşı olan bu kıyamından heyacana kapılanlar ve hatta onun vaadilen Mehdi olduğunu sananlar bile olmuş ki, Beni Ümeyye'nin meşhur şairi Hakim bin Abbas Kelbi, Zeyd'in şehit edilip cansız bedeninin asılmasından sonra Beni Haşim'e hitaben okuduğu şu şiirinde: “*Sizin Zeyd'i hurma ağacına asıverdik; doğrusu ben hiç ağaca asılan bir Mehdi'yi görmemiştim.*” Zeyd'in Mehdi olduğunu sananları alaya almıştır.

Adı geçen Beni Ümeyye şairi bu şiirini, hicri ikinci asrın başlarında okumuştur. Bu, ozamandan beri Mehdi inancının Müslümanlar içerisinde yaygın olduğuna dair tarihi bir belgedir. Zira bu şiir, insanlardan bazıları mustakında yanılmış olsalar bile, Mehdi inancının o zamandan beri toplum içerisinde var olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Yine, Arapların cahiliye ve İslam döneminin önde gelen üç büyük şairinden biri olan “İsmail Himyeri”nin (ö.173 hicri) İmam Sadık *aleyhi ş-selâm*'ın huzuruna varıp o Hazret'in eliyle hidayet bulduktan sonra Hazret'in huzurunda okuduğu uzun kasidesinde İmam Mehdi (a.s.)'dan söz ettiğine şahit oluyoruz. İşte aşağıdaki beyitler bu kasidenin bir parçasının tercümesidir.

“Allah'ımı şahit tutarım ki, senin sözün (Hz. Sadık -a.s-) ister baş eğer olsun ister

⁷⁵ el-İmam-ül Mehdi, s. 243, el-Edep fi Zill'it Teşeyyu, 181, 183.

⁷⁶ el-İmam-ül Mehdi, s. 251.

günahkâr, bütün mahlûklara hüccettir ki, buyurdunuz:

Kalben arzuladığım veliyy-i emir ve Kâim'in bir gaybet dönemi olacak; şüphesiz o gaybet edecektir, Allah'ın selamları o gaibe olsun.

Bir müddet gaybet perdesi ardında kalacak sonra zuhur edecek ve dünyanın doğusunu ve batısını adaletle dolduracaktır.

Gizlide ve açıkta ben buna inanıyorum, kınansam da ondan vazgeçmem.”⁷⁷

Görüldüğü üzere şair İmam Mehdi (a.s.)'ın dünyaya gelmesinden bir puçuk asır öncesiinden o hazret hakkında tam bir basiretle söz etmektedir. Elbette şair bu şiirinde itiraf ettiği üzere İmam Sadık (a.s.)'ı mulakat ettikten sonra böyle bir basirete ulaşabilmiştir. Yoksa şair dipnotta naklettiğimiz bu şiirinin başlangıcında da belirttiği üzere daha öncelerden Mehdilik inancına sahipti. Ancak onun mistakında yanlış ve vaadedilen Mehdi'nin Muhammed Hanefiye olduğunu sanmıştı. Bu da Mehdilik inancının o zamandan beri toplumda yaygın olduğunun açık bir kanıtıdır.

Bu şairlerden biri de Ebu Muhammed, Sufyan bin Masab Abdi Kufi'dir. Bu şair İmam Sadık (a.s.)'ın döneminde yaşamış Ehl-i Beyt'in methinde özellikle de Hz. Ali (a.s.)'ın faziletlerini içeren güzel şiirler okumuştur. O Hz. İmam Sadık (a.s.)'dan Ehl-i Beyt'in faziletleri hakkında öğrendiği hadisleri şiir halinde dillendirmiştir. İmam Sadık (a.s.) da onun bu hizmetini takdir etmiş ve “Ey Ehl-i Beyt takipçileri Abdi'nin şiirlerini çocuklarınıza öğretiniz ki, o Allah'ın dini üzeredir” buyurmuştur.⁷⁸

Abdi'nin Gadiriyye ismiyle bilinen uzun bir kasidesi vardır. O bu kasidesinin bir bölümünde on iki İmamı teker teker isimleriyle saymıştır. Onun bu şiirini okuduğu zamanda İmam Mehdi (a.s.) da dâhil olmak üzere o mübarek zatların bir kısmı henüz dünyaya bile gelmemişlerdi. Abdi'nin adı geçen şiirinin bir bölümü şöyledir:

“Sevgimi onlara (Ehl-i Beyt'e) verdiğim andan beri bana rafizi ismini taktılar; oysaki bu isim en güzel isimdir benim.

Arş sahibinin kesintisiz salâtı olsun; o gamlere deva olan Fatma'nın oğluna.

Onun o iki oğluna ki, birini zehir ile yok ettiler; diğeri de yüzünü toz kaplamış halde toprak üzere yatmaktadır.

Ondan sonra abid, zahit olan Seccad'a; sonra talebin sonuna yaklaşan Bakır-ül Ulûm'a.

Cafer'e, oğlu Musa'ya, sonra da ihsankar Rıza'ya ve zahmet çeken abid Cevad'a.

İki Askeri'ye ve kaimleri olan Mehdi'ye ki, işin sahibidir ve yeni hidayet elbiseleri giyecektir.

O kimse ki, yeryüzünü zulümle dolduktan sonra, tekrar onu adaletle dolduracak; sapıklık ve fitne ehlinin kökünü kesecek.

O korkusuz, silah kuşanmış dilaverlerin önderi ki, yarasız otları kazımak için tuğyan ehli ile savaşacak.

Hidayet ehlidirler, Kayyum Allah'ın dinini, dünya ve derecelerine satan insanlar değildirler.

Eğer onların gazebi cehennem ateşinde gizlenirse, artık cehennem ateşini alevlenen odundan biniyaz eder.”⁷⁹

⁷⁷ el-Gadir, c.2 s. 247. Beyrut baskısı.

⁷⁸ elGadir, c. 2, s. 295, 297.

⁷⁹ el-Gadir, c. 2, s. 293.

Görüldüğü üzere, şair şiirinde on iki İmamı birer birer isim veya lakaplarını anarak saymıştır. Oysaki şairin yaşadığı o dönemde ismini veya lakabını zikrettiği İmamların bir kısmı henüz dünyaya bile gelmemişti. Yine şair açıkça İmam Mehdi, yaranı ve yüklendikleri müsyondan açıkça bahsetmiştir. Bu da o dönemde halkın Mehdiilik akidesi ile aşına olduklarını ve özellikle de Ehl-i Beyt İmamları'nın takipçilerinin bu hususta tam bir basiret içerisinde olduklarını göstermektedir.

Bu şairlerden bir diğeri de hicri üçüncü yüzyılın büyük şairi Ebu Ali Muhammed bin Rezin Di'bel Huzai'dir. O hicri 148 yılında Kufe'de dünyaya gelmiş, orada büyümüş, sonra da Bağdat'a yerleşmiştir. O gençliğinin ilk yıllarında Müslim bin Velid'in terbiyesi altına girmiş ve ondan şiir sanatını öğrenmiştir.⁸⁰ Dibel genellikle Bağdat'ta yaşamıştır. Ancak ara ara oradan ayrılmış ve gezinti yapmıştır. Ebul Ferec demiştir ki: "Dibel yıllarca evinden ayrılır ve yer üzerinde gezinti yapardı. Her defasında da büyük faydelerle dönerdi"⁸¹

Dibel, Ehl-i Beyt aşığı idi. O, bu sevgisi nedeniyle çokluca Ehl-i Beyt'i metheden, Ehl-i Beyt düşmanlarını da yeren şiirler okumuştur. Bu nedenle de Ehl-i Beyt karşıtı güçlerin düşmanlığını kazanmıştır. Öyle ki, artık emniyeti elden gitmiş ve canını koruyabileceği bir sığınağı kalmamıştır. Bilahere canını kurtarmak için kaçmak ve çöllerde gizlenmek zorunda kalmıştır. Onun kendisi demiştir ki: "Elli yıldır ki, kendi darağacımı sırtımda taşıyorum, ama beni asacak birini bulamıyorum." Onun Ehl-i Beyt'in methinde okuduğu en güzel kasidelerinden biri Taiyye kasidesidir. O

bu kasideyi İmam Rıza (a.s)'ın huzurunda okumuş ve hazretin beğenisini kazanmıştır. O bu kasidede Ehl-i Beyt'e yapılan mezalimden söz ettikten sonra İmam Mehdi'nin zuhuru olan özlemini ortaya koymuştur. Yüz beyitten fazla olan bu kasidenin bir bölümü şöyledir:

Ayetler medreseleri tilavetten yoksun olmuş; vahiy evi yıkılmaya yüz tutmuştur.

Resulullah'ın Ehl-i Beyt'inin Mina'daki Hif'i Rük'nü, Arafat'ı, Cemereleri.

Ali'nin, Hüseyin'in, Cafer'in, Hamza'nın ve alnı nasır bağlayan Seccad'ın evleri.

Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden dolayı kinamamı kes ki, onlar yaşadıkları sürece, benim dostlarım ve güvendiklerimdir.

Ben onları işlerimin önderi olarak seçtim; zira onlar her halde hayırlıların en hayırlısıdır.

Ey Rabbim! Yakınimde basiretimi artır ve ey Rabbim! Onların sevgisini benim hayırlarıma ekle.

Görmüyormusun ki, otuz senedir ki, gece gündüz daim hasret içindeyim.

Onların varlıklarının diğerleri arasında paylaşıldığını, onların ellerinin ise varlıklarından hali olduğunu görüyorum.

Resulullah'ın Ehl-i Beyt'inin cisimleri zayıf düşmüş; Al-i Ziyad ise, şiştikçe şişmiştir.

Ziyad'ın kızları kasırlarda koruma altındayken; Resulullah'ın Ehl-i Beyt'i çöllerde avere ve perişandır.

Zülme uğradıklarında açarlar zalimlere ellerini; yardımcı ve koruyucudan yoksun olarak.

⁸⁰ Tarih-ül Edeb-il Arabi, c. 2, s. 284, Tarih-i Edebiyat-i Zeban-i Arabi, s. 372.

⁸¹ el-Eğani, c. 18, s. 38.

Bugün veya yarın gerçekleşmesine ümitli olduğum şey olmasaydı,

Kalbim onların (Ehl-i Beyt'in) kederinden parça, parça olurdu.

Allah'ın adı ve bereketiyle şüphesiz kıyam edecek imamdır ümidim.

Aramızda hak ve batılı birbirinden ayıracak, ödül ve ceza verecek İmamdır özlemim.

Ey nefsim, sevinçli ol, sonra ey nefsim, muhtluklar olsun sana ki, o gelecek olanın gelmesi uzak değildir.

Zulmün sürüp gitmesinden de sabırsızlığa kapılma ki, gücümün sabitleşeceğini bildirdiğini görüyorum.

Eğer Rahman o süremden biraz kısaltır da ömrümü biraz uzatır, vefatımı da biraz geciktirirse,

Öcümü alırım, artık bir gamım da kalmaz, kılıcımı zalimlerin kanıyla kana kana bir sulayıp da giderim.”⁸²

Görüldüğü üzere, büyük şair Di'bel, Ehl-i Beyt'e yapılan mezalimlerden duyduğu elem karşısında İmam Mehdi (a.s.)'ın zuhur edip zalimleri yok edeceğine dair olan muhtlukla kendisine teselli vermektedir. Bu şiir de İmam Mehdi (a.s.)'ın zuhur edeceğine dair inancın o zamandan beri Müslümanlar arasında yaygın bir inanç olduğunun ayrı bir belgesidir.

Nakledilir ki, Di'bel bu beyitleri okuyunca İmam Rıza (a.s) başını doğrultarak ona:

“Ey Huzai! Bu şiirleri Ruh'ul Kudüs senin diline getirdi.” buyurmuş, sonra da eklemiştir: “O İmanın kim olduğunu biliyor musun?”

Di'bel: “Bilmiyorum; yalnız o İmanın sizin soyunuzdan çıkacağını ve dünyayı adaletle dolduracağını duymuşum” diye cevap verince, İmam:

“Ey Di'bel: “Benden sonra oğlum Muhammed (İmam Cevad -a.s-), ondan sonra oğlu Ali (İmam Hadi aleyhi's-selâm), ondan sonra oğlu Hasan (İmam Hasan Askeri aleyhiselam) İmamdır; Hasan'dan sonra da oğlu Hüccet-i Kâim İmamdır ki, insanlar gaybete çekildiği zaman onu bekler, zuhur ettiği zaman da itaat ederler ona. Eğer dünyanın sonuna bir gün dahi kalsa, Allah o günü o kadar uzatacaktır ki, o kıyam edecek ve dünyayı zulümle dolduğu gibi adalet ve eşitlikle dolduracaktır.”⁸³ buyurmuştur.

Bu şairlerden bir diğeri de İmam Rıza (a.s.)'ın ashabından olan Ali bin Abdullah Hafî'dir. Bu şair hicri 203 yılında vefat etmiştir. O İmam Rıza (a.s) için okuduğu bir mersiyede Ehl-i Beyt İmamlarının isimlerini andıktan sonra şöyle devam ediyor:

“Her asırda sizden bizim için bir hidayetçi imam vardır; zaman sizi tanımakta ve size menustur.

Allah'ın semasının yıldızları batmış; aslanları ağaçların yığını sarmıştır.

Sizden sekizi gaip olup gitmiş; dördü deve yavrusunu arzuladığı sürece beklenmektedir.

Ne zaman aydınlatıcı hak sizinle zahir olacak? Sizden gayrilerinde hak batıp sönmüştür.”⁸⁴

Görüldüğü üzere bu şair de henüz İmam Mehdi (a.s) dünyaya gelmeden önce, o

⁸² el- Edeb-üs Siyasi el-Mültezem fi'l İslam, el-Gadir, c.2, s.353, 355.. el-Fusul-ul Muhimme, s.249.

⁸³ el-Fusul-ul Muhimme, s.251.

⁸⁴ el-Edep fi Zill'it Teşeyyu, s. 183, el-İmam-ül Mehdi, s. 245.

hazretin ne zaman zuhur edip hakkı galip kılacağını sormaktadır.

Bu şairlerden biri de 220 hicri yılında vefat eden Abdullah bin Eyyub Hazibi'dir. İmam Rıza (a.s.)'ın âşıklarından olan bu şair, İmam Rıza (a.s.)'ın şehadetinden sonra oğlu İmam Muhammed Taki (a.s.)'a hitaben okuduğu bir şiirinde şöyle demiştir:

“Ey Allah yolunda kurban olanın oğlu, ey toprak kökenli (Ebu Turab)'ın oğlu ki, temiz ve yüce soylusun.

Ey vasinin, resullerin afdalinin vasisinin, yani doğru konuşan ve dorulanan peygamberin oğlu;

Ey sağlam ip, ne zaman sığınacağım, sarayına ve orayı güvenilir bulacağım.

Ben kıyamet günü sana sığınacağım, kurtuluş yolunu senin yanında arayacağım.

Yarın bana şefaate etmekte kimse, benden öne geçmeyecek, kimse sizi sevmekte benden öne geçemez.

Ey sekiz batan İmamın oğlu, ey üç docacık İmamın babası;

Doğular batılar sizindir; Kitap (Kur'an) hakkınızda bunu tastik etmektedir.”⁸⁵

Görüldüğü üzere, bu şair de İmam Muhammed Taki'nin kendinden sonra gelecek üç İmamın babası olduğunu beyan etmekle birlikte kinaye ile İmam Mehdi (a.s.)'ın döneminde gerçekleşecek olan güven ortamının ne zaman vaki olacağını sormaktadır. Bu, o insanların on iki İmam hakkında tam bir basiret içerisinde olduklarının ayrı bir kanıtıdır.

Bu şiirin bir benzerini de Masab bin Vaheb Nuşcanı inşa etmiştir. Onun şiirinde

Allah Resulü'nden sonra ilahi önderler olan on iki İmama işaret edilmekle birlikte onlardan sekizinin Rabbin mulakatına kavuştuğu, dördünün ise beklendiği kaydedilmiştir.

Masab'ın şiiri şöyledir:

Eğer benim neye inandığımdan sorarsan, açıkta söylediğim inancım gizlide dediğim gibidir.

Ben Allah'a inanırım, ondan gayri bir ilah yoktur; o güçlüdür, izzet sahibidir, yaratıkları zayıf olarak yaratandır.

Yine inanırım ki, Resulullah en üstün resuldur, geçmiş ümmetler sağlam kitaplarında onu müjdelemiştir.

Ondan sonra Ali'dir, sonra da onbir İmam, bu Allah'ın tahallüfü olmayan kesin vaadidir.

Bunlar Muhammed'ten sonra bizim hidayet imamlarımızdır; benim halis sevgim hayatta olduğum sürece onlardır.

Onlardan sekizi vefat edip gitmiş, geri kalan dördü sayıyı tekmil için beklenmektedir.”⁸⁶

Şairin şiirinde on iki Ehl-i Beyt İmamlarından söz edip, onlardan sekisinin dari faniyi terkettiklerini, dördünün de beklenmekte olduğunu belirtmesi, onun İmam Mehdi de dâhil olmlak üzere, Ehl-i Beyt İmamları hakkında tam bir basiret sahibi olduğunu açıkça göstermektedir. Bu şiir, on iki İmam ve İmam Mehdi inancının o zamandan beri bilinmekte olduğunun ayrı bir belgesidir.

Bir diğer şair de 254 hicri yılında vefat etmiş olan İsmail bin Salih Seymeri'dir. O İmam Rıza (a.s.)'ın mersiyesi olarak Hz. İmam Hasan Askeri'nin huzurunda okuduğu bir şiirinde İmam Mehdi'ye kadar

⁸⁵ el-Edeb fi Zill'it Teşeyyu, s. 185, 186, el-İmam-ül Mehdi, s. 245.

⁸⁶ el- Edeb fi Zill'it Teşeyyu, s. 183.

birer birer Ehl-i Beyt İmamlarının isimle-
rini saydıktan sonra şöyle der:

“On yıldız kendi medarında gurup etmiş-
tir; Allah onların benzerini bize doğrurak.

Ebu Muhammed, Hasan-ül Hadi (Askeri)
aracılığıyla, hidayet takipçileri arzularına
kavuşacak.

Ondan sonra gezintisiyle çölleri kat eden
kimsenin doğumu beklenir.

İki gaybet sahibidir; hakikaten uzun olan
ki, Allah gaybetinin uzamasını isteyen
amelini kabul etmez.

Ey Allah'ın onbir hüccetleri, ümit güzleri
on ikincisine dikilmiştir.”⁸⁷

Görüldüğü üzere bu şair de henüz İmam
Mehdi (a.s) dünyaya teşrif etmeden önce, o
hazretten ve gerçekleşecek olan iki gaybe-
tinden söz etmiştir. Bu şiir de Ehl-i Beyt iz-
leyicilerinin o hazret hakkında tam bir ba-
siret içinde olduklarının ayrı bir kanıtıdır.

Bu şairlerden bir diğeri de 221 hicri yı-
lında dünyaya gelip, 283 hicri yılında şe-
hit edilen İbn-i Rumi ismiyle meşhur olan
Ali bin Abbas bin Carih'tir. Babası Rum
asıllı olduğu için ona İbn-i Rumi denil-
miştir. Bağdat'ta dünyaya gelmiş orada
da şehit edilmiştir. Gerçekten Arap edebi-
yatının şahkanı sayılacak güzel şiirlere sa-
hiptir. Ona Mutezid'in veziri Kasım bin
Abdullah'ın meclisinde İbn-i Feraş tara-
fından zehir yedirilmiştir. O bunu farkedip
meclisi terk edince, vezir Kasım bin Abdul-
lah ona: “Nereye gidiyorsun?” diye sormuş,
o da: “Gönderdiğin yere” cevabını vermiş-
tir. Vezir ona: “Babama da selamımı ilet”

deyince, o: “Benim yolum cehenneme düş-
mez” cevabını vermiştir.⁸⁸

İbn-i Rumi'nin, Abbasi hilafeti ve on-
ların Horasan'daki yöneticileri olan Tahiri-
ler aleyhine kıyam edip şehit edilen Yahya
bin Ömer, bin Hüseyin bin Zeyd bin Ali'nin
mateminde okuduğu bir Cimiyye kasidesi
vardır. O bu kasidesinde Abbasi halifelerini
Ali evlatlarına karşı yaptıkları zulümlerden
sakındırırken, kinaye ile onlara bir gün son
kurtarıcı olan Mehdi'nin zuhur ederek bü-
tün zalimlerin kellesini uçurup hakkı sahi-
bine döndereceğini hatırlatıyor.

İbn-i Rumi'nin adı geçen kasidesinin
bir bölümü şöyledir:

“Ey Beni Abbas, düşmenliğinizden gü-
cünüz yettiğince, cinayet edin, bağlayın
çantanın ağzını sımsıkı sarın.

Kötü yöneticilerinizi ve sapıklarınızı bıra-
kın ki, onlar çoştukları fesat dalgalarında
boğulmaya layıkturlar.

Bekleyin o hakkı ehline dönderecek ola-
nın gününü, o gün siz de üzduğünüz gibi
üzülürsünüz.

O vakit ki, artık özür dileyeninizin bir ma-
zereti kalmaz, sizin Allah'ın hücceti kar-
şısında bir çıkış yolunuz olmaz.

Öyleyse düşmanlık tohumunu daha fazla
kendinizle onlar arasında ekmeyin ki, to-
humlar ürün verir.

Eğer bu durumun sizin için baki kalaca-
ğını sanıyorsanız, aldanmışsınız, zaman
iki renkli çıkmıştır.

Belki de onların gizlide bir intikam alanı
var ki, size galip gelecek, her zaman sa-
bah gecenin ardından gelir.”⁸⁹

⁸⁷ el-Edeb fi Zill'it Teşeyyu, s. 186.

⁸⁸ Luğatname-i Deh Huda, c. 1, s. 314, el-A'lam, c. 5, s. 110.

⁸⁹ el-Gadir, c. 3, s. 39, el-İmam-ül Mehdi, s. 246.

Hz. Mehdi aleyhi's-selâm hakkındaki hadisler o kadar yaygın ve o kadar fazladır ki, İslami meselelerden çok azı hakkında bu kadar hadise rastlanılır. Ne Ehl-i Sünnet, ne de Ehl-i Beyt ekolunda bu hadislerin kesinliği hususunda şüphe yoktur. Hatta Ehl-i Beyt âlimlerine ilaveten bir çok Ehl-i Sünnet alimi de bu hadislerin mütevatir ve kesin olduğunu açıklamışlardır. Onlardan biri olan "Menakib'uş -Şafii" kitabının sahibi "Secezi" (Ö. 363 hicri kameri) der ki: Hz. Mehdi aleyhi's-selâm'e ait İslam'ın değerli Peygamberi'nden nakledilen, hadisler tevatür haddini bulmuştur.

İmam Mehdi (a.s.)'ın dünyaya teşrif etmesinden yıllarca ve hatta onlarca yıl önce okunan bu şiirler ve benzerleri, o zamanın toplumunun Mehdilik itikadıyla kâmilan aşına olduklarını, bu inancı taşıdıklarını ve Ehl-i Biyt taraftarlarının ise bu açıdan tam bir basiret içerisinde olduklarını açıkça gözler önüne sermektedir.

Yine çoğu zaman pak Ehl-i Beyt İmamları'ndan, "Kâim-i Âl-i Muhammed" ve "Mehdi-i Muntazar" siz misiniz? gibi sorular sorulduğuna, onların da uygun durumlarda Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'ı tanıttıklarına şahit oluyoruz.

Bütün bunlar, son kurtarıcı olan Hz. Mehdi (a.s.)'ın geleceği konusunun asr-ı saadetten itibaren İslam ümmeti arasında kuşku götürmeyen kesin bir itikat olduğunu göstermektedir.

Bazılarının Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın doğumundan önce bile Mehdilik iddiasında bulunmaları da bunun ayrı bir kanıtıdır.

Örneğin: "Keysaniye" fırkasının İmam Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın doğumundan iki asır önce "Muhammed-i Hanefiye"yi İmam ve zuhuru beklenen "Mehdi" olarak görmelelerini, onun gaybete çekildiğine ve bir gün zuhur edeceğine inanmalarını, iddialarına delil olarak da Peygamber *sallâ'llâhu aleyhi ve alih* ve Ehl-i Beyt'ten Hz. Mehdi'nin gaybeti hakkında nakledilen hadisleri göstermelerini başka şekilde yorumlamak mümkün değildir.

Keza Abbasi halifelerinden Mehdi-i Abbasi'nin de kendisine Mehdi adını vermesinin arkasında bu gerçek yatmaktaydı. O halkın Hz. Mehdi'yi bekleyişinden su-i istifade ederek kendisini vaat edilen "Mehdi" olarak lanse etmeye çalışıyordu.⁹⁰

Ehl-i Sünnet ve Ehl-i Beyt âlimlerinin Hz. Mehdi (a.s) hakkındaki hadisleri kendi kitaplarında zikrettiklerine işaret etmiştik.⁹¹ Bu kaynaklardan; "*Müsned-i Ahmed bin Hanbel*" (vefatı: 241 Hicri) ve "*Sahih-i Buhari*" (vefatı: Hicri, 256) gibi bazıları, Ehl-i Sünnet'in İmam Kâim'in (a.s) doğumdan önce yazılmış hadis kitaplarıdır. Bu kitaplar İmam Kâim (a.s) hakkındaki hadisleri toplayan Ehl-i Sünnet'in itibarlı kitaplarındandır.

Hasan bin Mehbub'un eseri olan "*Meşih*" kitabı da bu konuyu ele alan Ehl-i Beyt kitaplarından biridir. Bu kitap, İmam-ı Zaman'ın gaybet-i kübrasından (büyük gaybetinden) yüz küsur yıl önce yazılmıştır. Bu kitapta İmam-ı Asr'ın (a.s) gaybeti hakkındaki hadisler zikredilmiştir.⁹²

Yine merhum Tebersi, İman Bâkır ve İmam Sadık *aleyhi's-selâm* zamanındaki hadis ravilerinin gaybet hadislerini yazdıkları kitaplarda zikrettiklerini kaydetmiştir.⁹³

Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet âlimlerinden birçoğu, yalnızca Hz. Mehdi'yi konu eden kitaplar yazdıklarına da işaret etmiştik.⁹⁴ Bu kitaplardan bazıları Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın doğumundan önce yazılmıştır.

⁹⁰ *İ'lam'ul Vera*, s.443.

⁹¹ Onlardan 106 kişinin adı "*Nevid'u Emn ve Eman*" kitabında s. 92- 95'te yazılmıştır, yine onlardan 35 kişinin adı Muhammed Hasan Âli Yasin'in eseri olan "*El Mehdi-yil Muntazar*" kitabında (s.80 ve 82) geçer.

⁹² *A'lam'ul -Vera*, s. 444-İşbat'ul -Huda c. 7. s. 53

⁹³ *A'lam'ul -Vera*, s. 443

⁹⁴ "*Nevid-i Emn ve Eman*" kitabının 95.sayfasında 32 kitabın adı zikredilmiştir. "*Mehdi-i Ehl-i Beyt*" kitabında ise 41 Ehl-i Sünnet ve 110 Ehl-i Beyt kitabı zikredilmiştir. "*El Mehdi'yul -Muntazar*" kitabının 21 ve 24 sayfalarında ise 14 kitabın ismi yer almıştır. Son zamanlarda yazılan "*Kitabname-i Hz. Mehdi aleyhi's-selâm*"da da Hazret hakkında yazılan 2500 kitabın ismi kaydedilmiştir.

Ehl-i Sünnet âlimlerinden olan “Revacani” (Ö. 250 H.) “*Ahbar-ul Mehdi*” adındaki İmam Mehdi hakkındaki kitabını İmam Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın doğumundan önce yazmıştır.⁹⁵

Yine İmamların (a.s) ashaplarından “Enmatî” ve “Muhammed bin Hasan bin Cumhur” gibi bazıları Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'ın doğumundan önce o Hazret ve gaybeti hakkında kitap yazmışlardır.⁹⁶

Evet, Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm* hakkındaki hadisler o kadar yaygın ve o kadar fazladır ki, İslami meselelerden çok azı hakkında bu kadar hadise rastlanılır. Ne Ehl-i Sünnet, ne de Ehl-i Beyt ekolunda bu hadislerin kesinliği hususunda şüphe yoktur. Hatta Ehl-i Beyt âlimlerine ilaveten bir çok Ehl-i Sünnet alimi de bu hadislerin mütevatir ve kesin olduğunu açıklamışlardır. Onlardan biri olan “*Menakib'uş-Şafî*” kitabının sahibi “Secezi” (Ö. 363 hicri kameri) der ki: Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm*'e ait İslam'ın değerli Peygamberi'nden nakledilen, hadisler tevatür haddini bulmuştur.⁹⁷

“*El-İmam-ul Mehdi*” kitabının yazarı der ki: “Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet kaynaklarında mevcut olan İmam Mehdi hakkındaki hadisler, eğer sayılacak olursa, İmam Mehdi *aleyhi's-selâm* hakkında altı bin rivayet ile karşılaşırız ki, bunun büyük bir rakam olduğu açıktır. Hatta Müslümanların

asla şüphe etmediği ve herkesin kabul ettiği kesin İslami meseleler hakkında dahi, bu kadar hadis mevcut değildir.”⁹⁸

Bütün bunlar, İslam tarihinin başlangıcı olan asr-i saadetteki Müslümanların ve onları takip eden nesillerin Hz. Mehdi'nin kıyam vadesi ile aşına olduklarını, bu husustaki inançlarının yaygın ve şüphe götürmez olduğunu, özellikle de Ehl-i Beyt mektebinde yetişmiş olanların bu hakikate sarılmaz sağlam inançlarının olduğunu ve o dönemde yaşayan bütün inananların hayatları boyunca o mübarek zatın doğuşunu beklediklerini açıkça ortaya koymaktadır.

Hz. Mehdi *aleyhi's-selâm* hakkındaki gelen hadislerde onun Haşimoğulları'ndan, Hz. Fatıma *aleyha selâm*'ın evlatlarından ve İmam Hüseyin *aleyhi's-selâm*'ın soyundan olduğu, babasının adı “Hasan”, kendi adı Peygamber *sallâ'llâhu aleyhi ve alih*'in adı, künyesi Peygamber *sallâ'llâhu aleyhi ve alih*'in künyesi olduğu ve gizli dünyaya gelip gizli yaşayacağı, biri kısa müddetli, diğeri uzun müddetli olmak üzere iki gaybeti olacağı, Allah'ın istediği zamana kadar gizli kalacağı ve sonunda Allah'ın emriyle zuhur ve kıyam edeceği ve İslam dinini tüm dünyaya hâkim kılacağı ve dünyayı, alabildiğine zulüm ve kötülükle dolduktan sonra, tekrar adalet ve eşitlikle dolduracağı açıklanmıştır.

⁹⁵ *El Mehdi-yul Muntazar*, s. 21 *El fihrist-i Şeyh Tusi* kitabı. s. 176, Meşhed Üniversitesi.

⁹⁶ *Fihrist-i Şehy Tusi*, s. 284 ve 301.

⁹⁷ “*el-Mehdi-yul Muntazar*” kitabı s. 85.

⁹⁸ “*İmam Mehdi*” kitabı, s. 66.